

de Moeial

België - Belgique

P.P. - P.B.

1160 Oudergem

Gemeenteplein

BC31570

*Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel
Gratis en onbetaalbaar sinds 1983*

Maart 2013

**“Het minste vertrouwen
heb ik in parlementariërs”**

Jean Paul Van Bendegem

Onderwijsplannen Marcourt

Schoolstrijd of «Plan W»?

**Italiaanse Erasmusstemmen
genegeerd**

Studentenbonden woedend

**Lange sluiting bedreigt
VUB-zwembad**

OVERHEDEN GRIJPEN NIET IN

INHOUD

Nieuws

- 4 **Onderwijsnieuws**
- 5 **Studentenoverleg VGC levert weinig op**
- 6 **Renovatie VUB-zwembad op de lange baan**
Overheden houden vinger op de knip
- 12 **Ingrijpende hervormingen in Franstalig hoger onderwijs**
De schoolstrijd terug van weggeweest?

Opinie

- 3 **Editio**
Tranendal
- 28 **Een laatste scheldschrift**
- 29 **Faux pas, Femen**

Interview

- 14 **Jean Paul Van Bendegem**
"Het wetenschappelijk bedrijf is doorgedreven
neoliberaal, zoveel is duidelijk"

Reportage

- 8 **Wat u nog niet wist over de studentenverkiezingen**
Of toch zeker moet weten
- 10 **Zeg niet Sporthotel, zeg U-Residence**
Werken volgens plan, opening in september
- 18 **Studentenbewegingen anno 2013: Italië**
"Wij stemmen toch!"

Cultuur

- 16 **Brusselse bands trekken de registers open**
Rockrace 2013
- 20 **Bibeb**
- 24 **Dead Ghosts**
Vuilnisbakkengooiers en snarenbrekers
- 26 **Bloed en revolutie op de grote markt**
Brussel in omwenteling, 1420-1421

Satire

- 30 **Het Nieuws van Gisteren**

EDITO

Tranendal

Een spook waart door Europa – het spook van de economische crisis. Alle machten van het oude Europa hebben zich tot een heilige drijfjacht tegen dit spook verbonden, de paus en Poetin, Merkel en Hollande, Franse radicalen en Duitse politiemannen. Niet alleen onze bankrekeningen zitten in een monsterdip. Onze studentenvertegenwoordigers hebben – wellicht neerslachtig en cynisch door al die slechtnieuwsberichten – eveneens de schouders laten hangen.

Wij slepen onszelf collectief door het tranendal van het bestaan. Met de ogen nog half gesloten voegen we ons bij de eindeloze sjokstroom richting VUB-campus. De meesten onder ons slepen zich naar een of ander college, alwaar een professor, murw geslagen door publicatiedruk en inflatie, zijn les nog maar eens afdraait. Voor studentenvertegenwoordigers komt daar dan nog eens die ellendige, maandelijkse plenaire vergadering bij. Gelukkig zijn de broodjes gratis, dat maakt het nog net draaglijk. Vandaar misschien dat de voorafgaande interne vergadering al op heel wat minder opkomst kan rekenen. Echter, ook naar de plenaire vergadering vindt menig studentenraadslid de weg niet altijd.

Gedwongen in het kapitalistisch discours van economische rendabiliteit denken ook onze verkozenen volgens de wetten van de markt. De eerste en tweede marktwet ‘Tijd is geld’ en ‘Maximaal resultaat met minimale inspanning’ lijken het levenskader te vormen van talrijke verkozen studentenvertegenwoordigers. Na de verkiezing staat het hen vrij het o zo belangrijke cv met een fijn regeltje op te leuken, zonder daar ook maar iets voor te hoeven doen. De morele aanwezigheidsplicht drukt gelukkig niet al te zwaar op de tere schouders. Economisten zouden het rendabel noemen, een term die vaak de schande verbloemt.

Dat alles gaat vooral van diepgang en achtergrondkennis, met name het structurele gebrek aan werkgroepen is hier een boosdoener van formaat. Werkgroepen van de heren vicevoorzitters Sociale Zaken Joerie Lersberghe en Onderwijszaken Domien Vanhonacker waren nimmer zo laag in aantal. Geen enkele werkgroep kwam dit jaar nog samen. De oproepen tot vergadering waren evenzeer bijzonder karig. Misschien had de VUB-Studentenraad deze mandaten beter niet ingevuld gezien. Dan hadden ze er nu tenminste een beter excuus voor het structurele gebrek aan werkgroepen.

Het belang van deze vergaderingen is gemakkelijk te onderschatten, maar in de praktijk is niets belangrijker voor een studentenvertegenwoordiging die kan tellen. Op dossiers weeg je – zowel op instellings- als Vlaams niveau – alleen met voldoende voorbereiding en kennis van zaken. Daarvoor dienen

werkgroepen: namens de VUB-student standpunten vormen over belangrijke dossiers en deze grondig bestuderen om met voldoende achtergrond op vergaderingen allerhande te verschijnen. Iets dat de VUB-studentenraad nu niet kan en dat merken we, niet in het minst aan de disproportionele aandacht die uitgaat naar de zorg van een paar campusmarmotten die door het gebrek aan broodautomaten in of rond de koten van honger om dreigen te komen. Want in plaats van over pakweg de nieuwbouwkoten en hun huurprijs, denken we beter eens na over hoe we de student werkelijk alle lichaamsbeweging kunnen besparen. De kruistocht naar de Colruyt voor een simpele snee brood moet maar eens tot het verleden behoren.

Vervolgens kregen de Brusselse studentenvertegenwoordigers 21 februari jongstleden de kans om in gesprek te treden met leden van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De uitnodiging voor deze vergadering kwam er al op 21 januari. Voorzitter Isabelle Selleslag vond onder haar achttien studentenraadsleden en hun plaatsvervangers niemand die in de mogelijkheid verkeerde om op de bewuste donderdagmiddag tijd vrij te maken om VGC-voorzitter Guy Vanhengel en staatssecretaris Bruno De Lille te vereren met hun aanwezigheid en hun poezelige derrières neer te vleien in een van de zetels op het kabinet van Vanhengel. In het verleden smeekte de VUB-studentenraad bijna om zo'n overleg. Nu de mogelijkheid er is, laten de VUB-stuvers die eer liever aan afgevaardigden van de HUB en Sint-Lucas. Bijgevolg konden de aanwezigen er naar hartelust keuvelen over een fuifzaal in Brussel-centrum, voor de VUB-student een dooie mus bij uitstek.

Ook het Brussels Gewest zit niet stil. Op het kabinet van staatssecretaris voor Huisvesting, Christos Doulkeridis, staat ook studentenhuysvesting in de belangstelling. Daarom ontving de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) een uitnodiging voor twee studenten om deel te nemen aan enkele ronde tafels over de toekomst van de Brusselse studentenhuysvesting. Er is zo mogelijk geen probleem prangender dan de kotenprijzen en het kotentekort in Brussel. Opnieuw kon Selleslag op weinig enthousiasme rekenen van democratisch verkozen studentenvertegenwoordigers. Een mens trekt zich voor minder de haren uit het hoofd.

De geschiedenis van de Studentenraad lijkt er langzamerhand ook een van de luiheid te worden. De paar gemotiveerde lieden die wel alles op alles zetten om de Studentenraad nog iets van waardigheid te geven, vechten steeds meer tegen windmolens. Het is te hopen dat zij hun verstand er niet bij verliezen. De Studentenraad is er niet bij gebaat het schouwtoneel te vormen voor een moderne Don Quichot. ♦

Stéphanie Romans, hoofdredacteur

ONDERWIJSNIEUWS

◆ Naar jaarlijkse gewoonte wordt in maart een **prijsaanpassing** doorgevoerd van de studentenmaaltijden in het restaurant. De nieuwe indexatie komt neer op een prijsverhoging van € 0,10 voor de dagmenu's, het light en vegetarische menu, de pastabar, wok, koude schotel en grill. Procentueel gezien vertaalt zich dit in stijgingen van 1,6% tot 2,2%.

Bovendien zal op middellange termijn worden tegemoetgekomen aan het **capaciteitstekort** in het restaurant door de bouw van een bijkomende verdieping. Naast deze uitbreiding zou men eveneens het free-flow concept doortrekken naar de cafetaria. In afwachting hiervan treft men bij aanvang van volgend academiejaar voorlopige maatregelen zoals de volledige openstelling van de Stoa en het plaatsen van containers die tweehonderd eetlustigen een onderdak bieden.

◆ De studentenvereniging **MixOmnia** ontving van de Studentenraad een voorlopige erkenning. De vereniging engageert zich ertoe de belangen te behartigen van met name allochtone en autochtone kansarme studenten. Deze doelstelling zou verwezenlijkt worden door enerzijds een tutorsysteem waarin leden elkaar individueel begeleiden en een soort van cursusdienst die samenvattingen aanbiedt, en anderzijds door het organiseren van sociaal-culturele activiteiten.

◆ Het juridisch kluwen omtrent het nieuwe kiesreglement van de **Stuvoraad** (lees p.8) werd net op tijd voor het startschot van de verkiezingen ontward. Het reglement werd opgesteld conform de opgelegde quota die stelt dat maximaal tweederde van de verkozen leden van hetzelfde geslacht mogen zijn en paritair moet zijn samengesteld. Via het behaalde stemmenaantal zal de eerste helft automatisch als verkozen beschouwd worden voor zowel de Studentenraad als de Stuvoraad. De Raad van Bestuur duidt de tweede helft aan van de verkozenen aan om te zetelen in de Stuvoraad.

◆ In een nieuwe werkgroep zal de VUB-studentenraad verschillende reglementen aan een evaluatie onderwerpen en eventueel aanpassen. De werkgroep **Structuren en Reglementen** zal zich onder meer buigen over het huishoudelijk reglement van de nieuwe Stuvoraad (lees p. 8). Ook enkele reglementen van het BSG zullen aan bod komen. Verder is een kader voor massamails naar studenten noodzakelijk en dringen regels voor het gebruik van de elektronische schermen

Minister van Onderwijs Pascal Smet

zich op. De beslissingen over de berichten op de schermen worden nu op arbitraire basis genomen waardoor het vaak onduidelijk is wat er moet gebeuren met berichten van verenigingen en studentenvertegenwoordigers. Massamails dienen nu eveneens op omslachtige wijze goedgekeurd te worden alvorens de verzending. Om dit proces te stroomlijnen, is het nu zaak om het begrip massamail te definiëren en vervolgens te bepalen wie er wanneer van de optie gebruik zal mogen maken.

◆ De Raad van Bestuur van de **ULB** heeft op de vergadering van 18 februari 2013 ingestemd met de toepassing van **strikttere inschrijvingsvoorwaarden** voor studenten die afkomstig zijn van buiten de Europese Unie. Voortaan zal het mogelijk zijn om een voorschot van 200 euro te vragen. Een voorschot dat aftrekbaar zal zijn van het verder te betalen inschrijvingsgeld, maar niet terugbetaald zal worden indien de inschrijving wordt geweigerd. Andere criteria zijn een hoger minimum van het gemiddelde op het middelbaar diploma van toekomstige studenten (13/20 in plaats van de huidige 12/20). Verder mogen de kandidaten nog geen universitair jaar onsuccesvol hebben afgerond.

De ULB harmoniseert zo naar eigen zeggen hun beleid met dat van de andere Franstalige universiteiten. Op deze manier zal volgens de vicevoorzitter van de Raad van Bestuur Martin Casier vermeden worden dat de ULB een aantrekkingspool wordt omdat ze als "socialer" wordt gezien. Het voorschot van 200 euro daarentegen, is een maatregel die enkel aan de ULB zal gelden. Op deze manier wil de universiteit de administratieve last terugdringen door het aantal niet overwogen aanvragen te verminderen. Zo zouden 90% van de dossiers niet in aanmerking komen. Het voorbije jaar zouden er namelijk 2275 dossiers zijn ingediend, waarvan slechts 220 aan de criteria voldeden, waarna 27 inschrijvingen werden voltooid. De studentenvertegenwoordigers in de Raad van Bestuur verwierpen evenwel de motie die door het rectoraal corps was ingediend, met de motivering dat een simpele publicatie van de toelatingsvoorwaarden voldoende afradend zou werken. De woordvoerder van de FGTB-studenten, Ghislain Mathieu, hekelde de voorgestelde maatregelen als elitair en discriminatoir. Studentenacties werden reeds aangekondigd.

(nb, jj, sr)

Studentenoverleg VGC levert weinig op

Kwaadheid was de algemene teneur in het studentenlandschap toen vorig jaar bleek dat de MIVB-studentenabonnementen zouden verdwijnen. Daarom mochten de Brusselse studentenvertegenwoordigers van de VUB, EhB, HUB en LUCA (Sint-Lukas) op donderdag 21 februari met vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) in gesprek over de behoeften van Nederlandstalige studenten in Brussel. Het overleg stond al lang gepland, een onverwijd succes was het echter niet.

Vorig jaar juni al nodigden zowel het kabinet van staatssecretaris van Mobiliteit Bruno De Lille (Groen) als dat van minister van Vervoer Brigitte Grouwels (CD&V) de studenten uit voor een gesprek met de VGC. Dit gebeurde naar aanleiding van de verhoging van het MIVB-studententarief. De studenten kregen daar de belofte op een voortzetting van het overleg met de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Die voortzetting kwam

er op 21 februari in de vorm van een vergadering met onder andere Guy Vanhengel (Open-VLD) en Bruno De Lille.

Enkel de studentenvertegenwoordigers van de HUB en LUCA waren aanwezig, de studentenraden van de VUB en EhB gaven verstek. De wel aanwezige studenten kregen de gelegenheid om uit te leggen wat er leeft onder de Nederlandstalige, Brusselse studenten. “We hebben een aantal bezorgdheden kunnen uiten tegenover de collegeleden”, aldus Simon Van Hijfte, ondervoorzitter van de Algemene Studentenraad (ASR) van de HUB-KAHO. “Zo is het gebrek aan een fuifzaal in het centrum van Brussel voor HUB- en EhB-studenten opnieuw besproken.”

Concrete beloften kwamen er evenwel niet. “De VGC-leden vonden vooral de communicatie richting toekomstige studenten belangrijk. Zij willen Br(ik, dat voor een deel in moet staan voor

de promotie van Brussel als studentenstad, nu aanspreken om zich meer op deze groep te richten dan op studenten die al in Brussel zitten. Ook moeten pendelstudenten extra gemotiveerd worden om op kot te gaan in de stad”, legt Van Hijfte uit.

Op de vraag of dit het overleg structureel behouden blijft, antwoordt Van Hijfte negatief. Nochtans overwoog het kabinet van Bruno De Lille vorig jaar juli een aanspreekpunt voor studenten te creëren. Voor Van Hijfte is het in elk geval duidelijk dat Nederlandstalige studenten in Brussel geen prioriteit zijn. “Logisch ook”, verduidelijkt hij: “Studenten die in Brussel studeren, stemmen nog altijd in hun eigen gemeenten.” Toch vindt Van Hijfte niet dat daar verandering in moet komen. “Studenten maken maar een klein deel uit van het Brusselse kiespubliek. Het zou dus weinig verschil maken als studenten hier hun stem konden uitbrengen.”◆

(sr)

DE MOEIAL ZKT. ...

DE TALENTEN VAN DE STUDENTENGENERATIE!

Heb jij een goede pen? Ben je handig met een fotocamera? Wil jij je kritische stempel op de VUB drukken? Niet aarzelen, kom naar onze wekelijkse redactievergadering, woensdagavond om 20u00 te Triomflaan 35.

Meer informatie? Mail dan naar: redactie@demoeial.be

Zorg ervoor dat we elkaar niet missen.

Renovatie VUB-zwembad op de lange baan

Overheden houden vinger op de knip

DOOR JOREN JANSSENS
FOTOGRAFIE: JON STRUBBE

Tijdens de zomervakantie kregen *De Moeial* en de VUB-Studentenraad rekenschap van het project voor de renovatie van het zwembad op campus-Etterbeek. Vijf maanden later lijkt op het eerste zicht weinig vooruitgang geboekt. De renovatie staat of valt nog steeds met het vinden van 1 miljoen euro aan overheidssubsidies, maar daar wringt nu net het schoentje. “Het is een getrek en geduw, de kaart wordt systematisch doorgeschoven”, aldus Dirk Van de Wiele, diensthoofd Beweging en Sport. Mogelijks zal het zwembad al in september 2014 de deuren tijdelijk sluiten.

Krachtens de aanvankelijke conceptnota zou het VUB-zwembad, na twintig jaar ingebruikname, vanaf de maand mei van volgend academiejaar

grondig onder handen worden genomen. Om de kosten te drukken werd toen gekozen voor een ongefaseerde renovatie, wat zoveel betekende als de gehele sluiting van het zwembad tot en met oktober 2015. “Een stevige maar haalbare streefperiode”, besepte Van De Wiele toen al.

Intussen liep de ganse onderneming echter spaak bij de zoektocht naar 1 miljoen euro aan overheids-subsidie, het noodzakelijke sluitstuk in een drievoudig financieringsplan dat eveneens eenderde via eigen middelen en eenderde via prefinanciering door scholengroepen aanwendt om het kostenplaatje te dekken. De VUB-dienst Beweging en Sport gokt inmiddels niet op één paard en blijft zijn queeste duchtig voortzetten. “We zijn momenteel

in gesprek met de Vlaamse Gemeenschap, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest én de Vlaamse Gemeenschapscommissie”, aldus Van de Wiele.

De gemeenten die de campus omringen maakten reeds in een vroeg stadium duidelijk dat ze niet bereid waren om enige medewerking te verlenen. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest lijkt voorlopig ook niet toe te happen. Dat komt door de lopende investeringen in de gemeentelijke zwembaden waarvan het merendeel nog steeds gesloten is, vermoedt Van de Wiele. In het investeringsplan van 2011-2015 engageert het Gewest zich om ruim 5 miljoen euro te investeren in herstellings- en renovatiewerken van de zwembaden in onder andere Laken, Evere, Ukkel, Molenbeek en Gans-

horen. Bovendien gonsde het al tijden van de geruchten dat de vergunning van Oceade (aan de Heizel) niet verlengd zou worden omwille van de omstreden bouw van een nieuw shoppingcentrum Neo aldaar. Ondertussen is het bekend dat Oceade inderdaad de boeken toedoet aan de Heizel. Een sluiting van het VUB-zwembad zou dus in de ogen van het Gewest enkel leiden tot een escalatie van de capaciteitsproblemen van de Brusselse zwembaden, zo lijkt het.

Bij monde van Guy Vanhengel liet het Gewest zich inmiddels ontvallen dat de medefinanciering een bevoegdheid hoort te zijn van de Vlaamse Gemeenschap, daar de VUB een Vlaamse onderwijsinstelling is. Ook het kabinet van Brussels staatssecretaris Bruno De Lille van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, bevoegd voor de taken van de Vlaamse Gemeenschap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en verantwoordelijk voor Sport, zou constructief blijven meezoeken naar oplossingen.

Dat de VUB aanklopt bij drie verschillende beleidspartners lijkt niet alleen een strategische zet, maar ook een noodwendigheid. In een opiniestuk in *Brussel Deze Week* hekelde Annemie Maes, Brussels parlementslid voor Groen, wat zij bestempelt als het “institutioneel kluwen” dat de zwembadproblematiek in Brussel verlamt. “Sportbeleid is een gemeenschapsbevoegdheid, sportinfrastructuur daarentegen hangt af van de gemeenten, intercommunales of de privésector en langs Franstalige kant is de bevoegdheid in Brussel overgedragen aan de Franse gemeenschapscommissie Cocof, de restauratie gebeurt via het federale Beliris, met een bijrol van het gewest ... en de uitbating van de zwembaden blijft in gemeentelijke handen.”

“Het is belangrijk dat we creatief blijven nadenken”, benadrukt Van de Wiele. Bijgevolg werd ook de piste van private investeerders nog niet geheel van tafel geveegd, al heerst wel scepsis. “We kregen reeds drie private partijen over de vloer die hun marktaandeel willen uitbreiden. Het probleem is echter dat zij over de mogelijkheid willen beschikken om recreatieve mogelijkheden aan te bieden, wat een oppervlakte-uitbreiding van het zwembad impliceert. Dat is simpelweg onmogelijk.” Van De Wiele stelt zich bovendien de retorische vraag of we wel behoefte hebben aan

“We blijven alles op alles zetten om de renovatie te doen slagen.”

- Dirk Van De Wiele, diensthoofd Sport

een Oceade op de campus. “Ik heb geen nood aan een glijbaan, en ik denk ook niet dat die behoefte er is bij de student.”

Ook rector Paul de Knop neemt het project inmiddels ter harte en lanceerde het idee van fundraising. “In concreto het vinden van mecenasen, bijvoorbeeld oud-topsportstudenten die inmiddels een carrière maakten en de VUB nog steeds een warm hart toedragen. Het centrale idee is dat veel kleine beetjes een groot geheel maken”, verduidelijkt Van de Wiele.

Het blijft intussen een groot vraagteken wanneer de overheden definitief uitsluitel kunnen verstrekken. “Ik heb geen glazen bol en het is werkelijk een evolutie van dag op dag. We blijven alles op al-

les zetten om de renovatie te doen slagen. Op een dag zal zich wel een oplossing aandienen, daar twijfel ik niet aan”, benadrukt de immer positieve Van de Wiele. Inmiddels blijft de dienst alvast niet bij de pakken neerzitten: “Momenteel werken we aan een aanbestedingsdossier voor de architect, zodat we die alvast kunnen aanwerven. Zelfs als we nog twee jaar moeten wachten, ligt in dat geval het plan alvast op tafel.”

Resultaat van dit alles is dat de aanvankelijke opleveringstermijn van oktober 2015 aanzienlijk werd bijgesteld. “Mijn persoonlijke doel – maar ik ben geen almachtige God – is van start te gaan met de werken in de maand september van 2014, opdat we kunnen heropenen ten laatste in de maand juni van 2016”, besluit Van de Wiele. ♦

Wat u nog niet wist over de *studentenverkiezingen*

Of toch zeker moet weten

DOOR RUBEN CLAESEN

Maart is de maand van de heropflakking van het krijgsbedrijf. De VUB houdt de etymologische betekenis van dit woord in ere: twee weken lang zullen 27 studenten strijden om de stem van de VUB-student. Een belangrijke stembusgang, want het stuverlandschap wordt indringend hervormd. Voor de eerste keer kunnen studentenvertegenwoordigers in de nieuwe Stuvoraad worden gestemd.

Dat laatste verdient meteen een nuancering: de Stuvoraad is sinds dit academiejaar al aan het werk. Door het nieuwe Stuvodecreet (voluit het Decreet betreffende studentenvoorzieningen in Vlaanderen) moest deze nieuwe raad immers voor 1 januari 2013 worden samengesteld. In de feiten is er echter niets veranderd: de 18 verkozen studenten van 2012 zetelen ook gewoon in de Stuvoraad. Zo simpel zal het echter niet zijn bij de verkiezingen van 2013.

HET BOS EN DE BOMEN

Door het nieuwe Stuvodecreet wordt de structuur van de studentenvertegenwoordiging nog wat complexer. Niet voor vier, maar voor vijf vergaderingen zullen de studenten hun vertegenwoordigers aanduiden. Naast de gebruikelijke Studentenraad, Onderwijsraad, Raad van Bestuur en BAST, is er met de Stuvoraad een nieuw orgaan bijgekomen. Hoewel het kiesbiljet de Stuvoraad naast de Studentenraad plaatst, zijn de twee helemaal niet dezelfde. Ze bestaan naast elkaar en hebben verschillende bevoegdheden.

Allereerst de samenstelling. Het aantal zetels in de Stuvoraad hangt af van het aantal verkozenen in de Raad van Bestuur, de Onderwijsraad en de Studentenraad samen. Als alle kiesdrempels (25%) gehaald worden, zouden er dus 21 zetels in de Stuvoraad komen. Dat zouden dan 22 zetels worden, gezien de samenstelling paritair is en er geen oneven zetelaantal mogelijk is.

De verdeling van de zetels verloopt deels rechtstreeks, deels getrap. De ene helft van de zetels wordt verdeeld op basis van de verkiezingsuitslag van de drie raden. In het geval van optimale opkomst en bijgevolg 22 te verdelen zetels, zullen de elf studenten met het hoogste percentage rechtstreeks verkozen zijn. Over de elf andere mandaten beslist de Raad van Bestuur, op advies van de Studentenraad. De concrete afspraken over die aanduiding door de Raad

van Bestuur moeten nog gemaakt worden, maar het ziet er naar uit dat die laatste zich ertoe zal verbinden om het advies van de Studentenraad te volgen. In de praktijk zou het er, met andere woorden, op neer komen dat de Stuvoraad samengesteld zal zijn uit al de verkozenen, plus één persoon die niet verkozen is indien er een oneven zetelaantal is.

Er is echter nog een factor die ervoor zal zorgen dat de leden van de Stuvoraad zullen verschillen van die van de Studentenraad: het genderquotum. Eénderde van de 22 mandatarissen in de Stuvoraad moet vrouw zijn. Is dat niet het geval, dan moet het aantal zetels verhoogd worden om aan dat quotum te voldoen. Dat zal na deze verkiezingen sowieso moeten gebeuren, gezien er maximum zes vrouwen verkozen kunnen worden. Als deze zes dames ook daadwerkelijk hun zetel bemachtigen, zullen er dus twee zetels bijkomen (acht vrouwen op 24). In het allerslechtste geval – als er, louter hypothetisch, geen vrouwen verkozen geraken – zullen er maar liefst negen extra vrouwen moeten zetelen in de Stuvoraad die geen democratisch mandaat van de studenten hebben gekregen.

Wat gebeurt er dan als er meer zetels dan verkozenen zijn? “Dan zullen we allereerst de plaatsvervangers en de niet-verkozen studenten benaderen”, zegt Isabelle Selleslag, voorzitter van de VUB-Studentenraad én Stuvoraad. “We kiezen ervoor om de Stuvoraad zoveel mogelijk te laten samenvallen met de Plenaire Vergadering van de Studentenraad. In het huishoudelijk reglement van de Stuvoraad zal hier ongetwijfeld aandacht aan besteed worden; dat reglement is nog in de maak, de gesprekken lopen nog. We zullen ons sowieso richten tot studenten. Als we niet-studenten zouden benoemen, zouden we als representatief orgaan enkel in onze eigen voet schieten.”. De facto zal het er op neerkomen dat vrouwelijke kandidaten sowieso in de Stuvoraad zullen zetelen, of ze nu verkozen zijn of niet.

In het Stuvodecreet staan de werkvelden van de Stuvoraad opgelijst: voeding, huisvesting, sociale, medische en psychologische dienstverlening, studentenmobiliteit en participatie. In al die werkvelden kan de Stuvoraad ook activiteiten organiseren om de diversiteit te bevorderen. Als de raad één van die werkvelden onbenut laat, moet het motiveren waarom, maar de kans is klein dat één van de onderwerpen uit de boot valt. De Stuvoraad zal dus over zijn maximale bevoegdheid beschikken. Het gaat hier om een beslissingsbevoegdheid.

De studentenraad blijft dan weer bevoegd voor alles wat de student aanbelangt, al blijft de actieradius hier voornamelijk beperkt tot het verlenen van adviezen aan bijvoorbeeld de Onderwijsraad en Raad van Bestuur. Bovendien blijft de Studentenraad bevoegd voor de kiesprocedure van de Stuvoraad. Steph Feremans van de Dienst Studentenbeleid stipt nog een belangrijk onderscheid aan: “De plicht om de studentenpopulatie te informeren geldt enkel voor de Studentenraad, niet voor de Stuvoraad.”

Het enige dat beide raden gemeenschappelijk hebben, is de datum van vergadering. Al naargelang het onderwerp, zullen de studenten die verkozen zijn voor de Studentenraad, dan wel voor de Stuvoraad mogen stemmen.

Ook de verkiezing van de voorzitter en ondervoorzitter van de Stuvoraad zal ongetwijfeld moeilijkheden met zich meebrengen. Het Stuvodecreet bepaalt: “Als de voorzitter uit de studentendelegatie komt, moet de ondervoorzitter uit de delegatie die door het instellingsbestuur is aangesteld komen, en vice versa.” Dat belooft heel wat gepuzzel bij de verkiezing van het bestuur. Selleslag: “We zullen dus vanaf het begin rekening moeten houden met wie er een bestuursfunctie ambieert in de Stuvoraad en de voordrachten daarop afstemmen. Verder is er nog niet gedefinieerd dat de voorzitters van de Studentenraad en Stuvoraad dezelfde moeten zijn, maar dit kan eventueel worden opgenomen in het huishoudelijk reglement. Volgens mij een nuttige oplossing om het geheel niet nog onduidelijker te maken.”

Aan dat huishoudelijk reglement wordt momenteel nog gewerkt in de werkgroep Structuren en Reglementen (zie p. 4). Het huishoudelijk reglement van de Studentenraad zal als voorbeeld dienen, al is het goed mogelijk dat er aan sommige bepalingen gesleuteld zal worden. Zo wordt het uitkijken of oud-bestuursleden van studentenkringen verplicht zullen worden de vergadering verlaten als er een beslissing wordt genomen over hun vereniging. Momenteel is dat enkel verplicht voor huidige bestuursleden. Ook is het uitkijken naar een eventuele revisie van het beruchte artikel 42, dat het mogelijk maakt om studentenraadsleden als ontslagnemend te beschouwen wanneer ze op vier vergaderingen in één jaar afwezig waren. Die bepaling is een stok achter de deur om het geregeld opduikende absentisme af te straffen, maar de draagkracht is beperkt tot de acht studentenvertegenwoordigers die verkozen zijn voor de Studentenraad. De leden van de Onderwijsraad en de Raad van Bestuur ontsnappen zo aan de mogelijke sanctie. Aan de openbaarheid van de vergaderingen en de raadgevende stem voor BSG, VO en De Moeial zou evenwel niet getornd worden.

HET PROBLEEM-UAB

Naast de verschuivingen die het Stuvodecreet veroorzaakt heeft, is er een nog heter hangijzer dat de universiteit kopzorgen baart: BAST, de studentenraad van de Universitaire Associatie Brussel. Ook deze vergadering is decretaal verplicht, maar aan de VUB is er van oudsher weinig animo voor. Die vaststelling wordt eens te meer duidelijk bij de verkiezingen van 2013. Geen enkele student heeft zich kandidaat gesteld. Een tweede oproeping voor de verkiezingen van maart is uitgesloten, want de termijnen voor beroepsprocedures zijn verstreken.

Op het eerste zicht is dat geen ramp. De BAST-leden zetelen immers per aca-

demiejaar. Mochten er wel kandidaten geweest zijn, dan zouden ze toch pas in de herfst van 2013 voor het eerst zetelen. BAST-voorzitter Koen Everaert, student Toegepaste Informatica aan de Erasmushogeschool (EhB): “Eén van de opties is om nieuwe verkiezingen in het najaar te organiseren. Een andere oplossing is opnieuw een getrapte verkiezing voor BAST, door bijvoorbeeld, onder meer, de voorzitters van de studentenraden van de VUB en EhB aan te duiden.” Het tijdstip van de verkiezingen is volgens Everaert één van de oorzaken van de stroeve werking: “Aan de VUB zijn de verkiezingen in het voorjaar, aan de EhB in het najaar.”

Een ander euvel is de zuinige naambekendheid. Waar houdt BAST zich eigenlijk mee bezig? Everaert: “We werken aan drie grote thema's: sportbeleid, integratie van de academische bachelors in de VUB en doorstroming van studenten tussen de twee instellingen onderling. Aan de EhB merken we dat de studenten ons beter en beter kennen. We doen er allerlei acties om onze zichtbaarheid te verhogen, gaande van aulabezoeken tot het dragen van truien met ons nieuwe logo. Nu we aan de EhB al wat bekender zijn, zullen we ons binnenkort ook op de VUB storten.”

Het is maar de vraag of de VUB zal toehappen om in het najaar een aparte BAST-verkiezing te organiseren. Vorig jaar, in november 2012, vond er al een aparte verkiezing plaats voor de studentenraad van de Brusselse associatie. Die najaarsverkiezing moest toen een absolute uitzondering blijven, omwille van de extra kosten voor de VUB. ♦

De verkiezingen lopen van 11 tot 29 maart. U kan uw stem uitbrengen via my.vub.ac.be/studentenverkiezingen-2013. Noot van de auteur: doet u dit vooral, het is belangrijk.

De kandidaten

Raad van Bestuur

(Eén mandaat per faculteit te begeven)

LW: Marianne Bies (Stéphanie Romans)

RC: Jan De Groote (Stijn Conickx) of Nicolas Dutré (Maurane Van Dam)

ES: Peter Vandermeersch (Heide Van Dyck)

PE: Chiran Smedts (Marinka Ravhekar)

WE: Reinert Roux (David Sybers)

IR: Sander Fonteyn (Isabelle Selleslag)

LK: Jonathan Hooft (Joyce De Gelas)

GF: Wietse Wiels (Arn Van Royen)

Onderwijsraad

(Eén mandaat per faculteit te begeven)

LW: Sandro González-Maseda (Quinten Joris)

RC: /

ES: Alexandra Praet (Dominiek Stroo)

PE: Mara De Belder (Simon Vermeersch)

WE: Charlotte De Koninck (Elyn

Meert) of Johan Wouters (Tim Swiert)

IR: Abdel-Elah Afennas (Idris Si Mhand Benali)

LK: /

GF: /

Studentenraad VUB

(Acht mandaten te begeven)

Abdel-Elah Afennas (Amir Adam)

Alvaro Avelar (Paola Verhaert)

Jelle Boyen (Loïc Vernimmen)

Olivier Goessens (Kyle Michiels)

Rudi Jano (Jonathan Ribbens)

Jefke Lafortune (Manou Lingier)

Loffi Mastari (Laora Mastari)

Elyn Meert (Charlotte De Koninck)

Emma Op De Beke (Sylvia Faict)

Antoine Umbrain (Samuel Hus)

Yves Van Ophem (Andranik Janoglu)

Johan Wouters (Tim Swiert)

Studentenraad Universitaire Associatie Brussel

/

Kiesdrempel: 25%

Maximum aantal verkozenen: 21

Zeg niet sporthotel, zeg U-Residence

Werken volgens plan, opening in september

De oplevering van het VUB-hotel nadert met rasse schreden. Over een halfjaar zullen de eerste gasten kunnen inchecken in U-Residence, de officiële naam van het gastenverblijf. De 92 kamers zijn bestemd voor korte en lange verblijven. In 63 tweepersoonskamers zullen internationale studenten hun intrek kunnen nemen. Ook het Brussels Labo voor Inspanning en Topsport (BLITS), de VUB-Kinetiek en de Dienst Topsport en Studies krijgen een plaatsje. Kostprijs: circa 13,5 miljoen euro. Er wordt gemikt op 5900 overnachtingen per jaar.

Het heeft heel wat voeten in de aarde gehad, die uit de kluiten gewassen nieuwbouw die aan de Generaal Jacqueslaan uit de aarde rijst. Ironisch genoeg zal de bouw van U-Residence nog het best gesmeerde radertje in het geheel zijn: die zal in exact een jaar afgerond zijn, terwijl het project toch al dateert van 2005. Toen nam de VUB de principiële beslissing om een hotel neer te poten. De plannen dienden bijgesteld 2011, toen de gemeente Elsene een exploitatievergunning weigerde te verlenen voor een commerciële activiteit op de campus. Een gebouw met studentenkamers behoorde wel tot de mogelijkheden.

Om het kotencomplex-hotel te realiseren, is de VUB in zee gegaan met Co-Life, een samenwerking van de projectontwikkelaars LIFE(Living In Funky Environments, nvdr.) en Conaco Real Estate. Zij zullen het hotel en de studentenflats ook uitbaten.

De inrichting van de kamers wordt verzorgd door luxekotenbouwer Studentlife, een dochtervennootschap van LIFE. LIFE is bekend met de kotenmarkt en is actief in Antwerpen en Brussel. Zo heeft het in de voormalige gebouwen van de Antwerpse Waterwerken aan de Mertensen Torfsstraat zo'n honderd luxueuze studentenkamers ondergebracht. Kostprijs voor die koten gaan van 420 tot 475 euro, exclusief de extra maandelijkse kosten van 50 euro. Voor dat, zelfs naar Brusselse normen aanzienlijke bedrag krijgt de student een kot van 20 tot 25 vierkante meter met eigen sanitair, maar ook met gemeenschappelijke keuken en eetruimte. In Brussel heeft LIFE, naast U-Residence, nog een studentenhuusvestingsproject lopen aan de Ladderstraat, vlakbij de KVS. Twee panden worden er gesloopt om plaats te maken voor 49 koten.

Het totale kostenplaatje van 13,5 miljoen wordt voor bijna 90% door de privésector gedragen. De VUB komt voor 1,8 miljoen tussen, al wordt die som volledig gedekt door subsidies. De Vlaamse regering is de grootste verstrekker: het ministerie van Sport voorziet 909 000 euro, het Brusselfonds 344 000 euro. Verder komen ook associatiepartner Erasmushogeschool (100 000 euro) en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC, 450.000 euro) tussen. In ruil krijgt de VGC wel honderd dagen per jaar reserveringsprioriteit in de vakanties om sporters te huisvesten. VUB-rector De Knop: “We zullen dus niet met eigen kapitaal tussenkomen in dit project. Bovendien ligt het saldo en het leegstandsrisico bij de privé-investeerdere.”

Wat de VUB wel zelf moet ophoesten, is de huur voor de ondergrondse parking, het congrescentrum (vier vergaderzalen) en de vleugel waarin het BLITS zich zal vestigen. De VUB-Kinetiek doet hetzelfde voor de andere vleugel. Alles samen komt dat neer op 133 000 euro per jaar. De VUB hoopt dat bedrag onder meer te compenseren door de besparing op de huur van andere gastenverblijven en de opbrengst door de uitbreiding van de Kinetiek.

De bovenverdieping (29 van de 92 kamers) zal volledig gereserveerd zijn voor korte verblijven van docenten, erkende topsporters en buitenlandse studenten. In geval van leegstand zullen ook gasten zonder VUB-band een vertrek kunnen huren. Die kamers zullen 75 euro per nacht kosten. Om die kost te drukken, kunnen de VUB en de Erasmushogeschool respectievelijk 4500 en 400 vouchers uitdelen die een korting van 15 euro genereren.

Het International Relations and Mobility Office (IRMO) zal langs VUB-zijde instaan voor het verdelen van de vouchers.

Op het gelijkvloers, de eerste en tweede verdieping zal er dan weer ruimte zijn voor 63 tweepersoonskamers van 25 vierkante meter voor verblijven van lange duur. Doelpubliek is hier de internationale studentengemeenschap en jonge onderzoekers. De prijs voor de tweepersoonskamers bedraagt 450 euro per maand. ◆

DOOR RUBEN CLAESEN
FOTOGRAFIE: MANLY CALLEWAERT

Indeling van de niveaus

- 1: 42 parkeerplaatsen
- 0: lobby, receptie, refter, afwerkkeuken en congrescentrum
- 1: 17 studentenflats, Kinetiek, Topsport en Studie, keuken en vergaderzaal
- 2: 17 studentenflats en Blits
- 3: 29 studentenflats
- 4: 29 short stay kamers

Architect: Bogdan & Van Broeck

Ingrijpende hervormingen in Franstalig hoger onderwijs

De schoolstrijd terug van weggeweest?

DOOR NATHANIËL BOVIN

Waals minister van Hoger Onderwijs Jean Claude Marcourt (PS) veroorzaakt opschudding in het Franstalig hoger onderwijs. De minister bereidt een grondige hertekening van de structuur van het onderwijslandschap voor. Sinds 2009 sleutelt hij aan een ingrijpende hervorming. Na Vandenbroucke aan Vlaamse zijde, wil de onderwijsminister nu ook zijn stempel op het Belgisch hoger onderwijs drukken. De voorgestelde plannen lokten echter hevige tegenstand uit bij verschillende betrokkenen waaronder het vrije onderwijsnet, de vakbonden en studentenvertegenwoordigers.

Virulente kritiek kwam er vanuit katholieke hoek op de plannen van minister Marcourt. De Université Catholique de Louvain (UCL) en het Algemeen Secretariaat van het Katholiek Onderwijs waren van mening dat de voorstellen de autonomie van het vrije onderwijs dreigden aan te tasten. Beide praktische peilers van het plan Marcourt, de oprichting van een overkoepelende academie (ARES) en het indelen van het onderwijs via geografische polen, konden op bezwaren rekenen. Luidop vroegen enkele academici aan de UCL zich in de media af of Marcourt een 'verstatelijking' van het onderwijs voor ogen had. Zij zagen ARES als een poging om het wetenschappelijk onderzoeksbeleid te politiseren en Marcourt zou via het oprichten van geografische polen de grondwettelijk gewaarborgde vrijheid van associatie in gedrang brengen. De geest van de schoolstrijd leek haast terug van weggeweest.

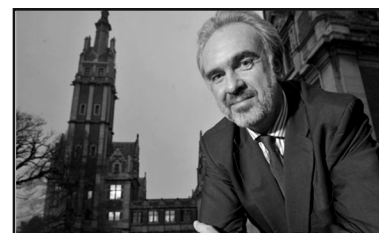
Dit wantrouwen zag zich gereflecteerd in een reeks vruchteloze vergaderingen en scherpe opiniestukken met daarin beschuldigingen over en weer. De administrateur-generaal van het IHECS sprak over "hervormingen op z'n Noord-Koreaans". Anderen beschuldigden Marcourt er dan weer van

regionalistische ambities te koesteren en vroegen zich luidop af of deze hervormingen geen etappe waren op weg naar een *Plan W*. Marcourt liet zich niet onbetuigd. Naar aanleiding van kritiek uit katholieke hoek liet hij zich laatdunkend uit over de representativiteit van de UCL, een instelling van 28 000 studenten op een totaal van 80 000 universiteitsstudenten die daardoor volgens Marcourt slechts "een kleine minderheid" vertegenwoordigt. Hij leek in zijn houding gesterkt door enige verdeeldheid binnen de Katholieke zuil. Ondanks het verzet bij de UCL kon Marcourt op bijval rekenen uit Namen en Saint-Louis.

Onderwijs lijkt de kogel door de kerk. Op 19 januari kondigden de PS en de CdH aan dat ze een akkoord hadden bereikt over de toekomstige hervormingen. Een akkoord dat de bezwaren vanuit Katholieke hoek zou temperen. Benoît Lutgen (CdH) liet al optimistisch optekenen dat het nieuwe akkoord een grote pas zet naar de goedkeuring van een vernieuwd decreet. De katholieke zuil lijkt zich te hebben verzoend met project-Marcourt. Sommigen wijzen nu dan ook in de richting van de ULB, die als verliezer uit deze onderhandelingen zou komen. Vanuit de studentenvertegenwoordiging hekelt men dan weer het feit dat dit akkoord in volle examenperiode is afgesloten. Dit zou er voor gezorgd hebben dat de stem van de student onvoldoende kon vertegenwoordigd worden aan de onderhandelingstafel.

GEOGRAFISCHE EN INTERREGIONALE POLEN

Wat houdt het plan Marcourt nu concreet in? Een vereenvoudiging van de structuren is het alvast niet. Marcourt wenst met zijn hervorming zowel de structuren van het hoger onderwijs op het niveau van de instellingen, als op het niveau van de studies te veranderen. Algemeen gesteld gaat het nu over een hervorming op drie niveaus: federaal, regionaal en interregionaal.

ULB-rector Didier Viviers

Op het federale niveau kijkt men naar de oprichting van een overkoepelende academie (ARES) die tot doel zal hebben de uitstraling van het Franstalige universitaire onderwijs en onderzoek naar het buitenland te vergroten. Dit zal gebeuren op het niveau van de Franstalige Gemeenschap, waarbij er een academische raad komt die zal bestaan uit onderwijzers, studenten, wetenschappelijk en technisch personeel, samen met de bestuursleden van de verschillende geografische polen.

Hiernaast komt er ook een strategische raad die zal openstaan voor de economische, wetenschappelijke en culturele sectoren en de sociale partners. Er zullen ook nog een reeks thematische groeperingen worden opgezet, waarvan het aantal nog niet gespecificeerd is. Deze kunnen zich focussen op verschillende thema's zoals het artistieke of fundamenteel onderzoek.

Op regionaal gebied zal het onderwijslandschap in vijf geografische polen (PAES) worden onderverdeeld: Brussel Hoofdstedelijk Gewest, Waals-Brabant, Namen, Henegouwen en Luik-Luxemburg. Elke pool kent één volwaardige referentie-universiteit. Elke instelling kan bovendien slechts volwaardig lid zijn van één pool, maar zal wel als aanvullend lid deel uit kunnen maken van een bijkomende pool, bijvoorbeeld de UCL als aanvullend lid van de Brusselse pool gezien haar faciliteiten in Woluwe. De geografische polen moeten de gemeenschappelijke diensten orga-

Minister Jean-Claude Marcourt

“Samenwerking tussen instellingen zou de plaats van “steriele concurrentie” kunnen innemen.”

en functioneren als doorgeefluik tussen de instellingen en de ARES.

In het kader van het compromis komt er nog een derde niveau dat op een interregionaal niveau zal opereren. Het is de bedoeling om over de regionale polen heen nog drie academische zones (interpolen) op te richten. In de praktijk gaat het hier over Luik-Namen-Luxemburg, Henegouwen en Brussel-Waals Brabant. Deze interregionale polen moeten er voor zorgen dat een universiteit niet wordt opgesloten binnen zijn regio.

Ondanks het groen licht dat Marcourt ontvangen heeft van de kant van de instellingen, blijft er enige scepsis bestaan bij de studentenkoepels. De twee overkoepelende studentenvakbonden, de Fédération des Étudiants Francophones (FEF) en Union des Étudiants de la Communauté Française (Unécof), hebben al bezorgdheden uitgedrukt over de praktische kant van het verhaal. Hoewel Unécof het akkoord al bejubelde als een stap in de juiste richting, zijn er toch nog enkele aspecten die te vaag blijven. Naast een hervorming op institutioneel vlak, is er immers ook een luik dat betrekking heeft op het statuut van de student en het inhoudelijke herorganiseren van de universitaire studies. Dit luik is volgens beide bonden onvoldoende uitgewerkt.

FINANCIERING

Dan is er ook nog het financiële plaatje, en ook dat is nog niet helemaal duidelijk. De kosten

van het project worden op 500 miljoen euro geschat, verspreid over 20 jaar. Marcourt liet verstaan dat over de financiële kant van de zaak verder onderhandeld moet worden en dat de huidige financieringsmodellen tot nader order in voege blijven. Dit volstaat echter niet voor de studenten. De FEF en Unécof wijzen erop dat een verandering aan de financiële basis van het hoger onderwijs rekening moet houden met de student en de toegankelijkheid van het hoger onderwijs. De FEF benadrukt bovendien dat de weg die Vlaanderen in 2007 is ingeslagen, waarbij de financiering gebaseerd wordt op de output van de instellingen, voor hen geen valabele oplossing is. De studentenbewegingen plannen verdere acties, mogelijk in samenwerking met de Nederlandstalige studentenverteenwoordigers.

BRUSSELS CARCAN

Hoe deze op til zijnde hervorming het onderwijs in Brussel zal beïnvloeden is nog niet geheel duidelijk. Nu de UCL met het compromis een grote slag heeft thuis gehaald, lijkt het er wel op dat de ULB in deze constellatie de rekening betaalt. Over de volle lijn zijn Luik en Bergen de grote overwinnaars in deze hervormingen. Ex-rector en Erevoorzitter van de Raad van Bestuur Jean-Louis Vanherweghem waarschuwde er al voor dat de ULB dreigt opgesloten te worden in een regionaal carcan. Waar de UCL en Saint-Louis wel een stem krijgen binnen de Brusselse pool, krijgt de ULB er

geen in Charleroi, waar ze toch substantiële investeringen gedaan heeft. Verder moet de ULB de UCL dulden binnen de Brusselse regionale pool. Enkel Luik en de UCL zijn meester binnen hun pool.

Vanherweghem stelt dat het plan Marcourt te weinig rekening houdt met Brussel en de positie van de ULB. Didier Viviers, huidig rector van de ULB, relativeert echter de zaken. Hij ziet het aankomende decreet als een mogelijkheid om komaf te maken met een verzuild onderwijslandschap dat hij als “anachronistisch” bestempelt. Samenwerking tussen instellingen zou de plaats van “steriele concurrentie” kunnen innemen. Ook vanuit de UCL klinken enthousiaste geluiden over een samenwerking met de ULB. De rector van de UCL, Bruno Delvaux, spreekt zelfs over de oprichting van een “brede Brusselse universitaire instelling.” De UCL en de ULB leveren nu al gezamenlijk diploma's in de logopedie af en dus is voor de UCL een meer doorgedreven samenwerking niet onmogelijk. Volgens Delvaux is het slechts een kwestie van tijd voor de UCL, dankzij de inwerkingstelling van het Gewestelijke ExpressNet (GEN), wordt opgenomen binnen de metropolitane gemeenschap van Brussel. Hoe de ULB en de UCL zich in de volgende jaren tot elkaar zullen verhouden staat nog niet vast. Dat het onderwijslandschap ook in Brussel de volgende jaren stevig hertekend wordt, is wel een zekerheid. ♦

JEAN PAUL VAN BENDEGEM

“Het wetenschappelijk bedrijf is doorgedreven neoliberal, zoveel is duidelijk”

DOOR ALVARO AVELAR

Soms lijkt het alsof de wetenschappelijke praktijk niet meer de autoriteit van vroeger is. De oproep voor Slow Science, die na verschillende gebeurtenissen stilletjes aan onze geïnteresseerde geesten binnensloopt, drukt de behoefte uit voor meer zekerheid en veiligheid de onderzoekswereld. “Doemdenkers! Leken! Bijgelovigen!”, zegt u? Is de publieke vraag naar controle over technologie wel realistisch? Wij vroegen het aan Jean Paul Van Bendegem: mathematicus, filosoof en “zodanig pessimistisch dat hij optimistisch is.” Waarschuwing: een gesprek met professor Van Bendegem leidt tot het behandelen van verschillende doch gerelateerde onderwerpen.

Zou de behoefte aan burgerlijke wetenschapsparticipatie geïnstitutionaliseerd moeten worden?

Van Bendegem: “De eerste vraag die je moet stellen, is: moet er wel een publieke representatie aanwezig zijn in het democratisch proces? Mijn antwoord is heel duidelijk: ja. Een democratie kan geen thema's uitsluiten. De vraag op welke wijze je burgerlijk-wetenschappelijke participatie wil institutionaliseren is een andere kwestie. Het referendum, bijvoorbeeld, is een middel om te weten wat er leeft onder de bevolking, maar dat lijkt mij niet specifiek toepasbaar op wetenschappelijke of technologische vraagstukken. Men moet dus nadenken over welke mechanismen wél optimaal zijn.”

“Eerlijk gezegd, ik heb het minste vertrouwen in parlementaire vertegenwoordigers. Die fameuze enquête waarin de parate kennis van leerkrachten getoetst werd, zou ik zeer graag opnieuw willen doen met parlementariërs. Ik denk dat de resultaten daar nog een stuk erger zouden zijn. Ze zouden, hopelijk, wel de partijlogo's herkennen, maar als je een beetje wetenschappelijke vragen zou stellen ... In principe bestaat er een instituut dat aan het parlement verbonden is, het Instituut voor Wetenschap en Samenleving, waar verkozenen terecht kunnen om advies in te winnen.”

Maar het zijn nog altijd de parlementariërs die er iets mee moeten doen, anders krijg je belangenvermenging.

“Voilà, en de burger kan niet naar de parlementariërs toestappen met de vraag om de zaken eens van naderbij te bekijken, 'op vraag van'. Het is een-

richtingsverkeer. De laatste jaren probeert men wel een zekere zelfstandigheid te verkrijgen in de vorm van de eerste burgerfora, zeg maar de voorlopers van de G1000 van David Van Reybrouck, bestaande uit een selectie van mensen met verschillende achtergronden.”

Is dat niet een groot probleem van sommige ontwikkelingen? Burgers reageren snel negatief als iets zich te dicht bij hun bed afspeelt. Het is om die reden dat we ons afvroegen of burgerlijke participatie al dan niet geïnstitutionaliseerd dient te worden. Indien wel, hoe kunnen we dan directe of indirecte representatie installeren?

“Binnen een democratie hoeft de meerderheid niet per se te worden gevolgd. Er zijn mechanismen nodig om ook minderheden aan bod te laten komen. Wetenschappen en wiskunde hebben een interne dynamiek, in die mate dat zij zich even moeten afzonderen van de samenleving om met iets nieuws te komen. Vervolgens moeten wetenschappers de maatschappij voor het probleem stellen wat te doen met deze bevindingen. Een delicaat punt. Ik heb daar, om eerlijk te zijn, geen scherpe ideeën over omdat ik denk dat het afhangt van het onderwerp. Kernenergie, GGO's, ... Ik zou ze niet allemaal op dezelfde hoop willen gooien.”

Het ontslag van GGO-activiste Barbara Van Dyck is een boodschap van de staat om ons niet te bemoeien met de wetenschap?

“Ja, zeer zeker.”

Omdat het een stellingname tegen de geïnstitutionaliseerde waarden

en normen van de liberale democratie en het vrije denken was?

“Zeer zeker.”

Begrijpt u de zorg van de Slow Science Movement? Is het volgens u belangrijk dat zulke bewegingen ook nadenken over de politieke en socio-economische aspecten van wetenschappelijke ontwikkelingen?

“Ik heb het altijd grappig gevonden dat John Ziman sprak over *the republic of science*. Als je de structuur van een wetenschappelijke gemeenschap zou moeten beschrijven, dan is die structuur inderdaad eerder overeenkomstig met een republiek, want men zal in de wetenschap nooit iets beslechten bij meerderheid. Dan moet je de vraag stellen: hoe past een wetenschappelijk systeem van republikeinse aard in een democratische maatschappij? Je moet beiden zien te verenigen met elkaar, en dat is niet evident. Het huidige model is doorgedreven neoliberal, daar wijk ik geen millimeter van af. Daar heeft Paul Verhaeghe gelijk in.”

Bedoelt u de samenleving of het wetenschappelijk bedrijf?

“Het wetenschappelijk bedrijf is neoliberal, zoveel is duidelijk. De drang om te publiceren, het meten van en de nadruk op excellentie zijn prioritair. Mijn indruk is dat hetzelfde in de maatschappij gebeurt. Waar vroeger een grotere middenmoot bestond, zien we nu een toplaag en een proletariaat: laboranten die eindeloos onderzoeken en hun bevindingen doorgeven aan de middenmoot, die er dan wat structuur in aanbrengt en dan alles doorsluis naar de top die bepaalt of het onderzoek wordt verdergezet.”

“Ik zie die middenmoot verdwijnen, want de financiering is nu voornamelijk gericht op de top. Dat zal resulteren in een paar excellentiecentra die de top verenigt en bevoordeelt, ten koste van de rest. Ik ben wat dat betreft zeer pessimistisch over de sociale en humane wetenschappen in dit model. Ik pleit dan ook voor Slow Science omdat het, wat mij betreft, beter past bij deze disciplines. Je hoort weleens dat de humane wetenschappen meer moeten gaan lijken op de exacte wetenschappen. Ook op de VUB is dit een discussiepunt – wat het ook hoort te zijn. De externe druk in Vlaanderen is zeer groot door de *gesloten-enveloppenfinanciering*. Als de VUB zich volledig zou inschakelen in de idee van Slow Science, dan liquideren we onszelf.”

“Daarom heb ik indertijd het voorstel aanvaard van het Vlaams Academisch Biografisch Bestand voor Sociale en Humane Wetenschappen om een werk-

“De filosoof heeft geen zekere plaats meer. Vroeger konden we rentenieren aan koninklijke hoven, maar die tijd is voorbij.”

groep voor te bereiden met betrekking tot de ontwikkeling van een alternatief voor het huidige systeem van financiering via output. Ik denk dat er andere en betere systemen bestaan. Ik hoop dat mijn bijdrage de visie op humane en sociale wetenschappen iets heeft veranderd.”

Het motto van de Berlijnse Slow Science Academy luidt: “Bear with us, while we think.” Wordt er niet genoeg nagedacht, wordt er wel genoeg 'gemediteerd'?

“Er wordt zeker genoeg nagedacht, anders kan je niet aan wetenschap doen. Meditatie vindt te weinig plaats, de informatie is te fragmentarisch. Het systeem van industrialisering heeft zich voltrokken in de wetenschappen, waardoor een strak systeem ontstond van arbeidsdeling. Je hoeft geen marxist te zijn om dat vast te stellen. Maatschappelijke problemen kunnen op deze manier geen oplossing krijgen. Bewijs hiervoor zie je in het feit dat emeriti het zich wel kunnen permitteren om de stoel wat achteruit te schuiven en zo een veel breder beeld ontwikkelen. Academici als Paul De Grauwe en Mark Elchardus onderzoeken op een veel intensere manier. Ze hebben immers minder te verliezen en hebben het dan ook makkelijker om te zeggen waar het op staat. Aan de UGent waren ze blij dat ze een recordaantal doctoraten hadden. Die nieuwe doctorandi geraken echter niet aan de bak. Moeten we daar blij om zijn?”

Die doctoraten zijn dan allemaal verspilde energie?

“Ik probeer al langer het idee te lanceren om één à twee procent van het budget te besteden aan ideeën die op eerste zicht volstrekt nutteloos lijken.”

“Ik vind het raar dat ze spreken over efficiëntie. Is het nu echt een goed idee om tien loodgieters te laten komen voor een versleten kraan en enkel diegene te houden die het fraaiste werk heeft geleverd?”

Hoe ziet u de positie van de filosoof binnen dit plaatje?

“Ach, de filosoof heeft geen zekere plaats meer. Vroeger konden we rentenieren aan koninklijke hoven, maar die tijd is voorbij. Buiten de wereld van het onderwijs is het werkveld zeer onzeker. Bij kleine (bio-)ethische commissies heeft men intussen ingezien dat filosofen nodig zijn. De academische context is op dit moment waarschijnlijk de enige ruimte voor filosofen en dit moet op z'n minst zo blijven, of liever nog evolueren naar een echte vrijruimte.”

“Mijn basisthese is echter de volgende: een maatschappij heeft een bepaalde probleemagenda – waarin bijvoorbeeld de economische crisis primeert – waardoor bepaalde problematieken onderbelicht blijven. Het is dan ook belangrijk dat filosofische groepen zich hiermee bezighouden, zodat reflectie plaatsvindt alvorens het probleem acuut wordt. Filosofen moeten enerzijds overkomen als compleet nutteloos en zich anderzijds opwerpen als socratische dwarsliggers.”

“Ik probeer al langer het idee te lanceren om één à twee procent van het budget te besteden aan ideeën die op eerste zicht volstrekt nutteloos lijken. Wetenschap kost echter geld en dat moet ergens vandaan komen, waardoor er een relatie moet bestaan tussen de economie en het wetenschappelijk onderzoek. Dé cruciale vraag is echter: welke soort relatie? Een van de grappigste vormen denkbaar is het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO), dat een groot deel van zijn financiële middelen ontvangt van de Nationale Loterij. Daar reken je dus op het kansgedrag van mensen.”

Ontstaat er dan niet de perceptie dat geld verkwist wordt aan filosofische reflectie over zaken die als vanzelfsprekend beschouwd worden?

“Eerst moet onderzoek plaatsvinden vooraleer iets al dan niet als vanzelfsprekend kan beschouwd worden. De kans is groot dat men hierbij de eigen verwachtingen overtreft. Bovendien zou er op die manier misschien eindelijk een kruisbestuiving ontstaan tussen de verschillende disciplines. Het enige wat men hiervoor nodig heeft, zijn onderzoekers die verspreid zijn over de verschillende departementen.”

Hoe zou dit een impact kunnen hebben op het curriculum van de studenten? Zou wiskunde bijvoorbeeld een hoofdvak moeten worden in de richting Wijsbegeerte en Moraalwetenschappen?

“Het hangt er maar van af hoe je het invult. Wat mij betreft zou wiskundig inzicht een basisvak voor iederéén moeten zijn. Ik bedoel niet dat iedereen zich zou moeten bezighouden met het inverteren van matrices, maar men moet wel minstens het besef hebben van de aanwezigheid en de rol van de wiskunde in deze wereld. Voor mij zou dat zelfs samengaan met een minimum aan economisch inzicht.”

“Ik heb al een paar keer aan economen gevraagd of ze het een belachelijk idee vinden dat de kloof tussen de superrijken en de armen een natuurlijke breuklijn is. Ik vraag me dan af of je de rijken niet hun eigen geld kan geven? Mijn radicaal voorstel is om ze monopoliegeld te geven. Wij doen het wel met echte euro's en dan mogen zij zoveel speculeren als ze willen.”

“Het gebeurt wel aan de andere kant van het spectrum. In Gent gebruiken ze bijvoorbeeld de alternatieve valuta *torekes* waarmee men elkaar in bepaalde wijken kan betalen voor kleine diensten. In buurten met een grote diversiteit hoopt men zo de samenhang te verbeteren.”

Wat ik uit dit gesprek meeneem, is dat we niet moeten vrezen om te experimenteren met radicale ideeën, want dat is nu eenmaal essentieel voor de wetenschappelijke praktijk.

“Dat zou je denken.” ♦

Rockrace

Brusselse bands trekken de registers open

DOOR PIET VAN DE VELDE // FOTOGRAFIE: MANLY CALLEWAERT (voor meer foto's: www.demoeial.be)

Sla de handjes maar stevig in elkaar, want daar is de Rockrace weer, de jaarlijkse hoogmis *schuine streep* afslachting van de Brusselse studentenbandjes. Uiteraard kunt u opnieuw rekenen op een honderd procent objectief oordeel van uw dienaar, of toch een matige poging daartoe. In totaal doen er achttien groepen een gooi naar de titel van *Beste Brusselse studentenband* van 2013. Een speciale editie dit jaar, want de Rockrace viert zijn tienjarig jubileum. *But enough with the pleasantries, let's go on with the show.*

Fox Force Five

De naam Fox Force Five is een knipoog naar het personage van Uma Thurman in *Pulp Fiction*, maar op het podium was geen enkele vrouw te bespeuren. De jaren '90 waren dan weer wel vertegenwoordigd: gitaarlijnen uit de grunge en hardrock en zanger met IDNOAP-syndroom, oftewel voluit *In Dire Need Of A Poop*. IDNOAP-patiënten zingen of kreunen, u raadt het al, alsof ze dringend de kleinste kamer moeten bezoeken. Andere bekende voorbeelden van zangers met IDNOAP zijn Chris Cornell van **Soundgarden** en Eddie Vedder van **Pearl Jam**. Fox Force Five wou er stevig de beuk in zetten, maar klonk uiteindelijk iets te grijs.

They Invented Nebraska

Een duo van gitaar en drum met referenties naar de bluesrock van **The Black Keys**, wat onvolgroeide bakkebaarden en een snuif gezonde agressiviteit, maar hebben wij al niet zo'n groep uit het mondaine Dilbeek? Inderdaad, de vergelijking met **The Black Box Revelation** is makkelijk gemaakt. Was het dan imiteren of innoveren? Het tij leek even te keren toen ze "nieuwe nummers die pas zondag geschreven zijn" ten tonele brachten. De gitaar laten vlammen via een klein versterkertje had een onweerstaanbare charme en de rechttoe-rechtaan drumlijn was de kers op de taart. Daarna werd het echter slordig. Jammer, want er zit wel potentieel in deze *garage*; je moest enkel je best doen om het te horen.

Bearskin

Bearskin klinkt vanaf de eerste noot doordacht, alsof er over elke terts en gitaarriedel is nagedacht. Op zich werkt dat vrij goed: de subtiliteit van hun donkere gitaarpopmuziek speelt in hun voordeel. Waarschijnlijk hebben de leden van Bearskin goed opgelet bij het beluisteren van de laatste platen van **The National** en **iLikeTrains**, al zijn ze wel een belangrijk detail vergeten: muziek mag losbarsten. Bearskin blijft te makkelijk steken in tweede versnelling, hun *americana* gaat vervelen na verloop van tijd. Het Lommelse kwintet kan gelukkig wel ook rekenen op een zanger met een warme gloed. We zien hen daarom ook terecht terug in de halve finale en wie weet, met wat sterke pepers, zelfs in de finale.

Karma Police

Karma Police houdt van een *sixties sound*: geen wolkje aan de lucht en met een surfboard onder de arm. Het verbergt dat geluid wel goed op het podium.

De grootste boosdoeners zijn de clichérockriffjes waarin de groep soms wil vervallen. Er zit ontzettend veel potentieel in deze groep, maar de klank staat er live nog niet. De zanger moet geen schrik hebben om een hoop *chorus* of echo te vragen, zo niet is de zang aan de platte en soms gewoonweg valse kant. Binnen een paar maanden misschien de Belgische equivalent van **Real Estate**, maar met heel wat repeteren dan toch wel.

Ftakke

Beste Ftakke. Voel je niet geschoffeerd door de volgende vergelijking met **K3**. Ze zijn slechts een metafoor in het licht van de rede. Toen K3 eind jaren '90 begon, hadden ze de aspiratie om ons land te vertegenwoordigen op het Eurovisiesongfestival. Bij de preselecties kregen ze reeds het deksel op de neus door die verdraaide Marcel Vanthilt. Dat ze met hun kindermuziek het podium, tezamen met hun kindermuziek, moesten verlaten. Uiteindelijk kwam Studio 100 op de proppen en sindsdien heb je K3-cd's, -films, -brooddozen en wat nog niet allemaal. De reden van deze anekdote, beste Ftakke, is dat je niet echt past in een rockrace. Stuur eens een aardige brief naar **Kommil Foo** of naar het productiehuis achter het televisieprogramma *Iedereen Beroemd* en de loonbriefjes zullen wel binnenstromen.

Delta Crash

Als een goedwerkende racewagen vlamden zij voorbij, enkele technische problemen niet te na gesproken. Vraag blijft of de jury tevreden zal wezen met een beste Vlaamse variant van **Arctic Monkeys**. Het voorlaatste nummer deed vermoeden dat de band meer in zijn mars heeft.

Right on Cue

The Cranberries, **Krezip** en andere verwante muzikale experimenten tegen de mensheid zijn terug in de vorm van Right on Cue en als het recent verleden ons iets heeft bewezen, is dat daar in Vlaanderen een markt voor bestaat. We kunnen nu al besluiten dat Right on Cue zal opduiken op een paar lokale zomerfestivalletjes waar de lokale scouts naar zullen afzakken, in een klein weide met een pint in de hand, rond vier uur in de namiddag. Wie er niet zal zijn, kan u al raden: wij. We hopen van u hetzelfde.

Soldier Six

Als de Rockrace een café was dan waren de heren van Soldier Six vaste stamgasten. Het trio tapt hun songs nog altijd uit hetzelfde vaatje als datgene waarvan **Jack White** en **Dan Auerbach** ook weleens drinken. Deze editie staat Soldier Six op het podium als een gevaarlijke bokser. Hun gemene mokerslagen komen uit een pittige ritmesectie. Geen jammerende blues meer, maar een stevig van zich afbijtende gitaar. Mooi om een groep te zien groeien door de verschillende edities van de Rockrace heen, want eerlijk: initieel was er voldoende scepsis over hun kunnen. Soldier Six heeft ons echter kunnen verbazen, al categoriseren we het optreden ook in de map *Niet-vergeten-om-ook-eens-buiten-de-lijntjes-te-kleuren*.

The Litescribes

Soms begin je jezelf af te vragen of je wel op gelijke hoogte zit met de rest

van de vakjury, wanneer absolute cultgroepen zoals **Suicide** en **Spacemen 3**, enkel opgetrokken wenkbrauwen opleveren. Misschien ligt het in de aard van dit ene verloren gelopen jurylid, die, toen zijn klasgenoten aan het spelen waren in het park, liever luisterde naar obscure groepen uit de New Yorkse *no wave*, maar laten we besluiten dat we niet allemaal op dezelfde golflengte zaten. Wat The Litescribes deden was vernieuwend, en zeker op een rockrace. De groep daagde uit en bleef de aandacht opeisen, tot de laatste drumbeat. The Litescribes vallen aan vanuit de duisternis met een behekste drumcomputer en een smerige gitaarlijn uit een Detroit's steegje. **PRACHTIG.**

Stella Nova

Een volgeladen podium en een sax. Ja, een sax, en dat is meestal de voorbode van problemen. Gelukkig weet Stella Nova dat al snel te ontmantelen dankzij wat neosoul à la **Erykah Badu**, en zonder irritant te worden zoals Selah 'just stop it' Sue. In een mum van tijd hadden ze de hele zaal mee dankzij de prima drummer en gitarist. Een puike prestatie, want het was nog maar iets voorbij zeven. In een instrumentaal toonden ze niet alleen een sterke techniek, maar ook creativiteit. Hierop verder blijven inzetten, jongens en meisje.

5AM Friday

5AM Friday heeft binnenkort een plaat in de rekken. Het lijkt me in dit opzicht dan ook gepast om potentieel publiek te waarschuwen over het absolute gebrek aan kwaliteit van deze groep. Een hele set luisteren naar een Vlaamse variant van **Blink 182** en **Sum 41**, dat wens ik zelfs weinig mensen toe. Nog voor de eerste noot deden de torenhoge versterkers en de dure gitaren reeds voor het ergste vrezzen. Op dat ogenblik weet je: dit kan enkel dienen om een gebrek aan talent en creativiteit te camoufleren.

Dogs of Cibola

De zanger van Dogs of Cibola heeft de vocale capaciteiten van **Jeff** of **Tim Buckley** en zijn groep weefde die stem rond songs die als demo's konden klinken voor de **Radiohead**plaat OK Computer. Dogs of Cibola handelde in emotionele goederen en dat is een gevaarlijk opdracht, want dat kan vervallen in pathetisch geleuter. Hun setopbouw zorgde ervoor dat ze niet te drammerig overkwamen en daar kunnen we blij om zijn.

Wavemaker

Vorig jaar stonden deze jongelui al in het Ritscafé. Potentieel was toen al aanwezig, maar nog groen achter de oren. Tegenwoordig zijn er een aantal personeelwissels doorgevoerd bij Wavemaker en deze interne herstructurering gaf hun licht psychedelische muziek iets meer diepgang. Toch kwamen ze tijdens hun eerste nummers nogal nerveus over. Zo miste de leadgitaar op een haar na het tempo van de drum en zag je de druppels angstzweet over het voorhoofd van de bassist sluipen. Het tij keerde halverwege in de set toen ze collectief ontwaakten uit de greep van de stress. Wavemaker keerde toen de rollen om. Het klonk allemaal wat zelfverzekerder en wat volgde was bezwevende herrie in mooie arrangementen.

Ambassadors of Nowhere

Creatief en interessant: exact de twee woorden om Ambassadors of Nowhere niet te beschrijven. Hun muzikale présence gaf onmiddellijk weg dat ze niet meer waren dan een zoveelste **Triggerfinger**kloon. Probleem: Triggerfinger bestaat al en behoort toch ook niet tot de hogere regionen van het vaderlandse muziklandschap. Veel meer valt er over Ambassadors of Nowhere niet te vertellen, want we hebben allemaal wel een jong familielid dat nodeloos dweept met groepen zoals **Foo Fighters** en **Queens of the Stone Age**.

Al di Miseria

Al bij aanvang was Al di Miseria de gedoodverfde titelkandidaat, maar Brede-

riep het al tegen iedereen die het horen wou: "Het kan verkeren!" Het buitenbeentje van de Rockrace waagde zich aan een moderne interpretatie van **Kurt Weills** en **Bertolt Brechts** *Threepenny Opera*. Gooi de vooroordelen tegenover klassiek geschoolde muzikanten overboord, want hun klassiek op een prikkeldraad van pop blaast je van de sokken. Helaas, wanneer de sokken teruggevonden waren, werd het onduidelijk of het verhaal van Al di Miseria kon blijven plakken.

Soeyoez

Net zoals de andere groepen had Soeyoez een mathematische kans van 33 procent om door te stoten naar de finale, maar al snel leek het of de postrock-formatie niet haar dagje had. De zanger was, zo te horen, vergeten wat warme melk met een vleugje honing te drinken, want als hij niet aan het mompelen was, dan vergat hij toch de toon of het ritme aan te houden. Ook de gitarist was zijn sapje vergeten of hoe verklaar je anders al die onrustige grimassen op zijn gezicht bij het plukken van de noten op zijn gitaar. Daarbovenop benutte Soeyoez ook niet de volledige dertig minuten en verliet haast te vroeg het podium. Er had makkelijk nog een nummer extra ingezet, wie weet net die ene song die de jury en het publiek wel over de streep had kunnen trekken.

Esther & Fatou

Wie tegen deze twee dames heeft gezegd: "Jullie hebben een stem en doe er samen wat mee!", die persoon verdient een medaille of twee. Wie hen ooit heeft gezegd: "Jullie hebben talent voor het uit jullie mouw toveren van een goede song!", die persoon neemt een loopje met de waarheid. Na één nummer heb je de rest van de set ook gehoord en begin je na te denken over de zin het leven, Ben & Jerry's en de absurde onzin die het latere werk van Camus is. Andere juryleden waren dan weer meer te vinden voor de prestatie van Esther & Fatou, maar laten we eerlijk blijven: indien persoon/band/product **Milow** als referentie kan gebruikt worden, dan moet men toch inzien dat er iets mankeert.

Ladylo

Ladylo is een Brussels groepje, paritair samengesteld uit Nederlands- en Franstalige leden. Als laatste band van de voorrondes waren ze iet of wat aan het vizier van de jury ontsnapt – hoe klonk hun muziek weer? – en – oh neen – tijdens de soundcheck klonk ook al niet denderend. Het eerste nummer was evenmin een voltreffer en dan borrelde een duidelijke gedachte op: "Shit, weer dertig lange minuten ..." Maar dat was buiten Ladylo gerekend: een metamorfose tot een stevige brok britpop met hier en daar een synth-lijntje, en een dosis energie die niet meer op de Rockrace is gezien sinds **The Herfst**s, werd ons deel. Wel moeten ze twee zaken afleren: a) geen *Frenghish* meer op het podium en b) geen hommages aan vergane glorie uit de noughies. ❖

Reeks: studentenbewegingen anno 2013

Italië

WIJ STEMMEN TOCH!

ITALIAANSE STUDENTEN OP ERASMUS IN HET BUITENLAND STONDEN AFGELOPEN VERKIEZINGEN VERSTELD. DOOR EEN DECREET BETREFFENDE DE STEMBUSGANG VAN ITALIANEN MET EEN TIJDELIJK VERBLIJF IN HET BUITENLAND KONDEN ZIJ VANUIT HUN VERBLIJFPLAATS NIET STEMMEN. DE ITALIAANSE STUDENTEN ONTHAALDEN DIT NIEUWS OP EEN GOLF VAN PROTEST DIE BEGON MET DE FOTO VAN EEN VEL TOILETPAPIER MET DAAROP DE WOORDEN “KIJK HOEVEEL MIJN STEM WAARD IS.” VERONTWAARDIGDE FACEBOOKGROEPEN EN VERBOLGEN HASHTAGS OVERSPOELDEN DE SOCIALE MEDIA ONDER DE NOEMER IO VOTO LO STESSO! (IK STEM TOCH!).

DOOR STÉPHANIE ROMANS
EN PAOLA VERHAERT

Italië is een van de weinige landen die tijdelijk in het buitenland verblijvende inwoners niet toelaat om te stemmen via correspondentie. Die methode is enkel weggelegd voor Italianen die permanent in het buitenland verblijven.

ANTI-DEMOCRATISCH VERKIEZINGSDECREET

Het bewuste decreet van 22 december 2012 geeft Italiaanse burgers die tijdelijk verblijven in het buitenland het recht om buiten de Italiaanse landsgrenzen hun stem uit te brengen. Dat geldt voor uitgezonden soldaten en politiebeambten, ambtenaren in het buitenland zoals diplomaten en professoren en onderzoekers die tijdelijk verbonden zijn aan een buitenlandse universiteit. “Italianen die buiten deze drie categorieën vallen, kunnen enkel stemmen in Italië”, aldus het decreet. Studenten op Erasmus vallen niet onder deze groep. Zo'n 25 000 studenten buiten Italië vielen op die manier uit de boot.

De Italiaanse Studentenvakbond Udu (Unioni degli Universitari) reageerde kortdaat bij monde van nationaal coördinator Michele Orezzi: “Dit is niet aanvaardbaar in een democratie. Duizenden studenten dreigen op 24 en 25 februari uit de boot te vallen, enkel en alleen vanwege hun studiekeuze.” De Udu

hekelde bovendien de reiskosten die studenten moesten maken om te kunnen stemmen.

Ook de Europese studentenvakbond ESU (European Students Union) was misnoegd over de situatie. “Stemrecht is een fundamenteel, democratisch recht”, aldus de vastberaden Karina Ufert, bestuurslid bij ESU. “We dringen erop aan dat dit recht ook voor zij die in het buitenland studeren gegarandeerd blijft.” De organisaties verzochten de overheid dan ook om dringend in te grijpen en het decreet te wijzigen.

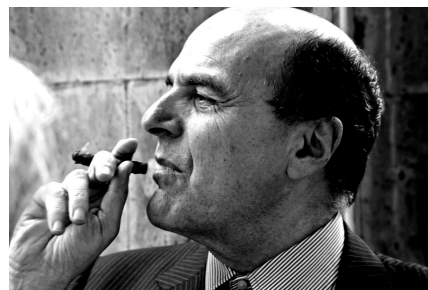
Orezzi toonde zich één dag voor het regeringsoverleg echter al bezorgd. “Laten we hopen dat de regering morgen iets anders doet dan constateren dat stemmen vanuit het buitenland voor Erasmusstudenten inderdaad niet mogelijk zal zijn, zoals ze dat de afgelopen dagen deed.” Orezzi zag zijn vrees helaas bewaarheid toen de Italiaanse regering elke wijziging weigerde. De machthebbers motiveerden hun halsstarrigheid door te stellen dat een aanpassing voor Erasmusstudenten andere groepen, zoals studenten in het buitenland zonder Erasmusbeurs, zou benadelen. “Deze discretionaire keuze zou in strijd zijn met het principe van de democratische participatie en het gelijk-

Silvio Berlusconi

Mario Monti

Pier Luigi Bersani

Beppe Grillo

heidsprincipe zoals dat geformuleerd staat in de Grondwet.” De volgende regering zal zich moeten buigen over een herziening van de tekst in het decreet.

TERUG OVER DE ALPEN?

Er restten de studenten slechts twee oplossingen. Ofwel repten zij zich terug naar *la mamma Italia* en stemden ze op Italiaanse bodem, ofwel schreven zij zich in bij de Aire, de administratie voor Italianen die wonen in het buitenland. De Aire eist echter wel een verblijfsduur van minimaal twaalf maanden voor een inschrijving, veel langer dan het gemiddelde Erasmusverblijf. Studenten vroegen tevens een financiële compensatie voor diegenen onder hen die noodgedwongen de reis huiswaarts moesten maken.

De nationale treinmaatschappij Trenitalia beloofde een korting van 60 procent op tickets voor regionale treinen en 70 procent reductie op de treinkaartjes voor de landelijke treinen van Eurostar Italia en ander hogesnelheidslijnen. Met identiteitskaart en geldig stembewijs op de terugweg in de hand, konden studenten goedkoper gebruikmaken van de trein. Ook vliegmaatschappij Alitalia bood studenten een korting van 40 procent aan met een plafond van 40 euro. Toch maakte niet iedereen gretig gebruik van de kortingsacties.

Vooraf over die van Alitalia bestond onder studenten veel onduidelijkheid. Marco Vesipa, op Erasmus in Barcelona, vertelt: “Er waren geruchten over een terugbetaling van het retourticket, maar dat bleek niet waar. De actie gold bovendien enkel voor Alitalia-vluchten. Het bedrag dat we terugbetaald zouden krijgen valt in het niet bij de kosten van een retour. Een heen-en-terugreis van Londen naar Rome kost al 500 euro! De hele administratieve rompslomp om geld terug te krijgen komt daar nog eens bij. Eerlijk gezegd heb ik nog van niemand gehoord die van deze mogelijkheid gebruik heeft gemaakt.” Een groot aandeel Erasmusstudenten zat bovendien midden in de (her)examenperiode. Een goedkoper retourticket Italië zat er dus niet voor iedereen in.

Ook de Toscaanse studente Flavia Romiti, op Erasmus in Amsterdam, zag haar stem in rook opgaan. Zij kon niet op tijd terugkeren naar Toscane omdat zij haar thesis op 19 februari moest indienen in Rome, waar ze studeert. “Daarna moest ik gauw terug naar Amsterdam om geen lessen te missen. Mis je twee lessen, dan haal je het vak waarschijnlijk niet. Naar Toscane gaan zat er hierdoor dus niet in. Het zou de eerste keer geweest zijn dat ik kon gaan stemmen”, aldus een teleurgestelde Flavia.

Luffone Foggia Di Maggio, op Erasmus in Barcelona, vloog wel terug om te

stemmen. Een goedkopere vlucht had hij echter niet. Toch besloot hij de reis te maken. “De verkiezingen zijn een goede gelegenheid voor het volk om een verandering in de Italiaanse politiek teweeg te brengen. Over de hele wereld zijn er grote problemen die dringend een oplossing vragen.” Ook al is de uitslag anders dan hij hoopte, toch is Luffone blij dat hij is gaan stemmen. “In een democratie is het belangrijk dat de mensen hun voorkeur uitspreken en participeren aan de gebeurtenissen in hun land.”

Lorenzo Foti uit Milaan denkt wel te weten waarom de studenten uitgesloten bleven. “Jongeren hebben genoeg van dit politieke systeem. De meesten van ons zouden gaan stemmen voor de Movimento 5 Stelle, de anti-establishmentbeweging van Beppe Grillo. Dat boezemde de regering natuurlijk angst in.”

ERASMUSVERKIEZINGEN

Hier en daar ging er een stevige *vaffanculo* over de studentenlippen, maar ze bleven niet bij de pakken neerzitten. Op heel het continent troepten ze samen en voerden ze acties. In verschillende Europese steden organiseerden de jongeren op 23 en 24 februari hun eigen, weliswaar ongeldige verkiezingen. Op ruim dertig plaatsen, waaronder Amsterdam, Brussel, Parijs en Londen, stemden Italiaanse studenten voor de Kamer en de Senaat. Pier Luigi Bersani en zijn centrumlinkse lijst van de partijen Partito Democratico, Sinistra Ecologia Libertà en Centro Democratico kwamen in de Kamer als grote winnaar uit deze officieuze stembusgang met 40,4 procent van de stemmen. De Movimento 5 Stelle van Beppe Grillo volgde met 25,5 procent. De centrumcoalitie van Monti en de lijst van Berlusconi vergaarden respectievelijk 11,4 en 2,8 procent van de stemmen voor de Kamer. Niet Grillo maar Bersani bleek dus de favoriet van de studenten.

Ook in de Senaat was Bersani de populairste kandidaat onder de Erasmusstudenten. Zijn centrumlinkse coalitie behaalde behaalde 41,0 procent van de stemmen. Opnieuw was de tweede plaats voor Beppe Grillo's beweging met 33,4 procent. Op de derde plaats kwam het linkse Rivoluzione Civile, dat na de officiële verkiezingen geen zetel kreeg in Kamer noch Senaat.

Nu Italië in spanning uitkijkt naar de toekomstige politieke grillen van de kamer- en senaatsleden van *Il Cavaliere* en de nieuwbakken Grillo-adepten in de oppositie, wachten studenten vol ongeduld op een herziening van het decreet dat hun democratisch stemrecht ontzegt. Als het aan Orezzi van de studentenvakbond en de Italiaanse studentenpopulatie ligt, komt die aanpassing er liever vroeg dan laat. ♦

Bibeb

DOOR STÉPHANIE ROMANS

Ze heette eigenlijk **Elisabeth Southberg**, maar het grote publiek kende haar als Bibeb. Iedereen kende het pseudoniem van de journaliste die Vrij Nederland spekte met de meest spraakmakende tweegesprekken. Zichzelf onderwerpen aan een vragenuurtje, dat deed Bibeb echter nooit. Over haar jeugd, haar geboortjaar en zelfs haar achternaam tastte Nederland in het duister. De **“moeder van het journalistieke interview”** cijferde zichzelf weg voor de bestwil van haar teksten.

Haar nieuwsgierigheid dreef haar de wereld over en bracht haar in contact met enkele groten der aarde. Van het *Haarlems Dagblad*, waar ze haar journalistieke carrière begon, vertrok ze in 1937 naar de *Sumatra Pos* in Medan. Hoofdredacteur van het *Haarlems Dagblad* Walther Schaper was haar daar in het jaar eerder voorgegaan. In Medan schreef ze een kinder- en moderubriek, ook trouwde ze er met haar oud-hoofdredacteur uit Haarlem.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog zat ze drie jaar lang in interneringskampen. Haar man was hetzelfde lot beschoren. Eén van de weinige persoonlijke verhalen die Bibeb ooit schreef, wijdde ze aan haar

verblijf in het Sumatraanse vrouwenkamp, waar ze samen met haar zoon moest zien te overleven. Mathieu Smedts, hoofdredacteur van *Vrij Nederland* van '54 tot '69 publiceerde haar verhaal in het boek *Den vaderland getrouwe*.

Haar getuigenis over het leven in verschillende vrouwenkampen is aangrijpend en toch niet sentimenteel. Ze is voorzichtig met haar woorden en hield haar “kamptijd” – zoals ze haar periode in onder andere kamp Poeloe Brayon noemt – bovendien lang voor zichzelf. Wie tijdens de Tweede Wereldoorlog niet in Europa was, was in de ogen van velen immers een buitenstaander.

De hoofdrol in *Bibeb* in inkt vereeuwigde herinneringen aan de kampen is weggelegd voor Bers de vrouw met wie Bibeb een *kongsie*, een leefgroep, vormde, hoewel het op zijn zachtst gezegd niet echt boterde tussen de twee. In Poeloe Brayon leefden vrouwen in dubbele huisjes, opgedeeld in een voor- en achterhok. Vrouwen met één kind deelden hun hok. Zo kwam het dat Bibeb en Bers, beiden moeder van één, tot elkaar veroordeeld werden.

‘Doe open,’ riep iemand, bonkend op het luik. ‘Hier zijn toch twee plaatsen vrij?’

’s Avonds bleek Bers met haar witte emmer, witte pot, stapels luiers, koffer, matras, witte ledikant en kind, een niet meer weg te denken realiteit. Ze had de vloer gedweild met lysol.

Ter hoogte van haar kussen hing de foto van haar man in witte toetoeop. ‘Zie zo,’ zei ze, ‘dat is dat.’

Ze had een zachte, tevreden stem en er was op haar dikking, argeloos gezicht een glans, die in het kamp haast even zeldzaam was als haar bezittingen. ‘Ik hoop,’ zei ze, ‘dat we ’t goed zullen hebben samen.’

Wat me meteen irriteerde, want ik had daar niet de minste behoefte aan.

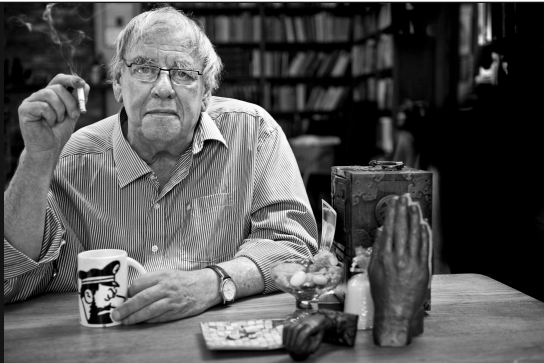
Ze had een mager jongetje van veertien maanden, met bleke oogjes, fijn neusje en slap openhangend mondje. Opzij van z’n voorhoofd dat vergeleken bij de rest van het gezicht groot was, zag je de aderen, zo dun als een haar onder de witte huid.

‘Een kasplantje,’ zei Bers, ‘heeft chronisch amoëbe. Een kind van een ouwe moeder.’ Ze prees lachend het mijne.

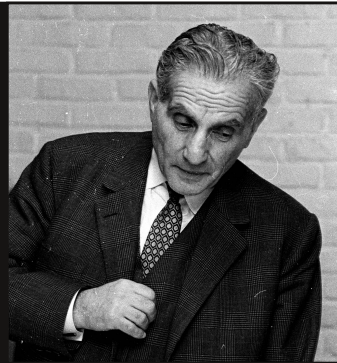
We waren als soort onverenigbaar, maar hadden onze bewustzijnsvernaauwing gemeen. Het enig werkelijk belangrijke was ons kind. Als dat er in godsnaam maar levend en zonder te veel schade doorheen kwam. Bers wist dat het hare een kleine kans had, dat ze moest vechten om het te houden.

Net als de andere vrouwen in het kamp was Bibeb

Jeroen Brouwers

Professor Leopold Flam

Joop den Uyl

ondervoed en zwak. De steeds kleinere rantsoenen drevden de vrouwen het land op om *oebies* en *kankong* (bladgroente) te verbouwen. Bibeb liep malaria op.

De malaria vrat om zich heen. Het Nederlands kampbestuur vroeg de Japanners om kinine en kreeg papajapitten. Die moesten we zaaien. Pitten van de papajavruucht zijn koortswerend.

Toen de papjabomen anderhalve meter waren en er geen brok grond was waar geen oebie en kankong groeide, moest het kamp binnen de kortst mogelijke tijd worden ontruimd.

We zouden per trein vervoerd worden, moesten naar het station lopen en mochten dus niet meer meenemen dan we konden dragen.

De vrouwen reisden naar concentratiekamp Aek Perminke dat achter een symmetrisch aangeplant rubberbos voor zo'n 10 000 geïnterneerde vrouwen het eindstation was. De omstandigheden waren zo mogelijk nog slechter dan in Poeloe Brayan. Het water uit de put was giftig, het rivierwater ernstig vervuild omdat stroomopwaarts Japanners "baadden en hurkten." In haar blauwe ketel kookte Bibeb samen met Bers het water op zelf gestookte vuurtjes.

Ook in Aek Perminke *tjankolden* (voorbewerken van het land, nvdr.) de vrouwen de aarde. Zij die bezweken onder de lage rantsoenen en de hoge werkdruk kregen een graf in het bos, gegraven door de sterkste kampbewoonsters.

Op zekere ochtend maakte Bibeb een einde aan de samenwerking met Bers. Een gevoel van triomf maakte zich van haar meester. De blauwe ketel was enkel nog voor haar en haar zoon. Een dag later kregen Bibeb en haar zoon dysenterie. De ziekte tierde al lang welig in het kamp, maar had zich

tot dan toe nog geen meester van hen weten te maken.

Triomf die sterker was dan m'n angst toen de dag daarop bij mij en even later bij m'n zontje de dysenterie begon. Triomf - omdat ik Bers een slag voor was geweest. Ze hoefde zich niet te verontschuldigen dat ze ons moest laten liggen. Ze kon barsten. Iedereen was op zich zelf alleen aangewezen. Ik liep met de pot waarin het bewijs dat we erbij waren naar de geul, die nu tot op twee meter in de omtrek glibberig en vet was en met vliegen bedekt. Groenzwarte beesten, die niet eens bewogen als je er op blote voeten tussenkwam.

Duizelig en rot stuntelde ik naar de rivier. 't Was middag en het water leek wit, net als de stenen. Iemand riep: 'Weet je wat ze zeggen: 't is vrede. 't Is opeens vrede. We gaan naar huis.' Ik zou de plek kunnen aanwijzen waar ik toen stond al wou ik het niet geloven. Nog vóór de avond kwam de mededeling van het Nederlandse kampbestuur. 't Was vrede.

Na de oorlog verhuisden Bibeb en haar gezin naar Nederland. Ze ging aan de slag bij het *Haags Dagblad*. In 1950 ontbonden Elisabeth en Walther hun huwelijk, waarop zij in 1952 de achternaam van Gerard Lampe bij de hare voegde.

In die periode verruilde ze het *Haags Dagblad* voor *Vrij Nederland*. Haar nieuwsgierigheid bleek een godsgeschenk als het op interviews aankwam. Haar rubriek beloofde de meest gelezen sectie van het tijdschrift te worden. Ze ondervroeg binnen- en buitenlandse grootheden, waaronder Gerard Reve, Jan Wolkers, Joseph Luns en Henk Vredeling.

Het interview met Vredeling, minister van Defensie in de jaren '70, veroorzaakte nogal wat ophef in de Tweede Kamer. Vredeling had zich tot wel zeer

opmerkelijke uitspraken laten verleiden, onder andere over Joseph Luns (toenmalig minister van Buitenlandse Zaken) en Jan Pronk:

Ik heb in Nieuwspoord gezegd: ik pleit voor het goed recht van arbeiders om niet te weten waar Guinee-Bissau ligt. Dan denken die jongens, die hoort bij de rechtse hap. Misverstand. Ik bedoelde, wil je geen politiek van de happy few bedrijven, dan moet je de tussenfasen niet overslaan. 't Is veel belangrijker dat je de textielarbeiders in Twente over de ontwikkelingssamenwerking vertelt dan dat je in Boekarest gaat praten over de economische groei. Dat is mijn grief tegen Jan Pronk. Dat is een elite-denker, een Corps-pik. Die vreselijke elite is zogenaamd links. Studenten? Wat zijn dat eigenlijk? Vertegenwoordigers van de happy few op enkele uitzonderingen na. Ik hoor ze wel maar versta er geen moer van. Laat ze maar blaten. Al die aangeleerde zogenaamd radicale wijsheden.

Het is tegenwoordig niet meer voor te stellen: uitspraken als deze, gedaan door een minister van Defensie. Sinds Bibeb hebben politici de kracht van het interview leren inzien. De uitspraken van Henk Vredeling gaven aanleiding tot de inmiddels legendarisch geworden uitspraak "Henk is stout geweest. Henk moet blijven." Vredeling was echter niet de enige die zwichtte voor Bibeb's charmes en heel wat van zichzelf blootgaf.

De kwaliteit van Bibeb's interviews had niet in het minst te maken met haar manier van werken. Geen interviews van een klein uur om daarna de bandopname zorgvuldig uit te tikken en te verwerken tot een tekst. Interviews die dagen in beslag namen waren geen uitzondering. Ze nam haar gesprekspartners mee uit eten en kwam niet zelden bij hen thuis op bezoek. Soms bleef ze zelfs logeren. Met Friedrich Weinreb sprak ze vijf dagen bij

“Henk is stout geweest, Henk moet blijven”

hem thuis, ze bleef er zelfs logeren. Af en toe nodigde ze mensen uit in haar huis in Scheveningen voor een interview. Gesprekspartners beschreven haar huis als een heksenhuisje dat vol lag met schelpen, spulletjes en prulletjes. Bibeb was het extravagante “kruidenvrouwje” volgens Gerard Reve, met naar verluidt een interesse in astrologie.

Waar de interviews ook plaatshadden, ze duurden altijd lang en hadden een unieke stijl; grote, diepgravende interviews met uitgebreide beschrijving van de sfeer en de omgeving, het publiek vrat ze op.

In Brussel was Bibeb geen vreemde. In 1963, nog voor de splitsing van de ULB en de VUB, bezocht ze professor Leopold Flam. Ook voor dit gesprek was ze keurig voorbereid. Bibeb pluisde voor een interview alles wat er over haar gesprekspartner bekend was minutieus uit. Voor haar gesprek met Flam hoorde daar een bezoek naar één van zijn colleges bij. Het artikel met daarin Flams ontboezemingen kreeg de titel “Bederver van de jeugd” mee, een titel die Flam zichzelf maar wat graag toe-eigende. Hij haalde stevig uit naar alles wat in België kleinburgerlijk en conformistisch was, zonder onderscheid tussen links en rechts.

Toch wist Bibeb in het interview met Flam haar gebruikelijke persoonlijke toets aan te brengen. Zo schetst ze een beeld van een bevlogen professor die er niet voor terugdeinst zijn studenten uit hun tent te lokken. Een eigenzinnige man ook, die ze opzocht in zijn huis, op zijn weg van de Koninklijke Bibliotheek naar de universiteit en op universiteitsterrein zelf: Square Servais, Presses Universitaires, kluis 200.

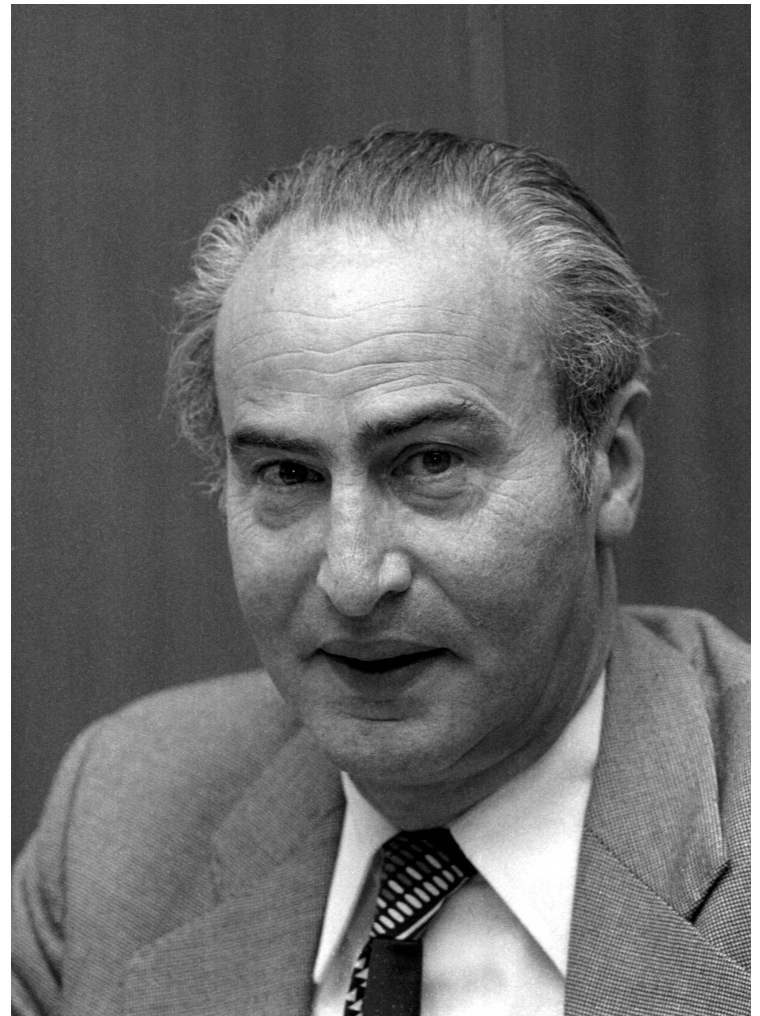
De kluis is een kamertje, in het gebouw van de Vrije Universiteit, er is net genoeg plaats voor een bureau en twee stoelen. Prof. Flam is klein en z'n

bovenkant in zeegroen vest stevig, z'n haar is dik en grijs en manen-achtig, zodat een lok vaak over z'n voorhoofd hangt. Zijn blik is grijs en menselijk. De gebaren van de kleine mollige handen zijn snel, z'n manier van praten is het ook. Er is nooit een aarzeling bij. Soms begint hij vrij luid en als het belangrijkste van wat hij te zeggen had eruit is, maakt hij z'n zin iets luider dan mompelend, maar zeer snel af.

Nog geen vraag is er gesteld, maar de lezer kent Leopold Flam al door en door.

Standvastig was ze eveneens, en hoewel ze vleien kon, durfde ze ook haar stekels op zetten. Jeroen Brouwers was ooit slachtoffer van Bibeb's toorn. Ze kwam bij Brouwers binnen zonder bloemen, die bracht ze immers pas mee als ze zich verheugde op een gesprek. Niet zo bij Brouwers. Nog voor ze binnen was, barstte ze los. Ze was kwaad. Kwaad omdat de schrijver haar tijdens een lezing een “voyeur” en “een castrerende feeks” had genoemd.

Als Brouwers, die de polemiek nimmer schuwde, Bibeb in plaats van “castrerende feeks” bevlogen feministe genoemd had, dan had hij zijn bos bloemen ongetwijfeld wel ontvangen. Voor haar eerste interviews bij *Vrij Nederland* koos ze bijvoorbeeld bewust enkel vrouwen. Ook vulde ze lange tijd de vrouwenpagina van het blad met haar rubriek *Zomaar wat vrouwelijkheden*.

Henk Vredeling

Een van de weinigen die niet zwichtte voor haar vleierijen was Joop den Uyl. “Vleierig vond ik d'r, om te verleiden met haar zachte vrouwelijke stem ... Dan zette ik mijn stekels op.” Ook Bibeb was niet tevreden over het interview omdat Den Uyl “de boot afhield.” Ze wist zijn schild niet te doorbreken en kon dan ook geen artikel uit het gesprek puren waar ze zelf achter stond. Haar strategie toonde zich bij haar andere – ruim zeshonderd – vraaggesprekken echter zeer effectief.

Tot 1997 bleef Bibeb interviews schrijven en publiceren. Haar kleinkinderen raadt ze een journalistieke carrière niet direct aan omdat “je als journalist tegenwoordig niet meer aan schrijven toekomt.” In 2010 maakte het overlijden van Bibeb een golf aan lovende reacties los over haar werk als journaliste. Zo eindig als het leven is, zo eeuwig is Bibeb dankzij haar gelauwerde interviews. ♣

Dead Ghosts: “We zouden gesponsord moeten worden door een snarenbedrijf”

DOOR PAOLA VERHAERT
FOTOGRAFIE: JON STRUBBE

Wat een gesprek over filosofie tussen Etienne Vermeersch en Bart De Wever is, is een gesprek met Dead Ghosts over goede muziek. Namedropping bij de vleet, maar met het verschil dat deze jongens een pak gezelliger en accurater zijn. Nadat hun eerste optreden op Belgische bodem abrupt afgebroken werd door een stel gebroken snaren, schoof *De Moeial* de Canadese band een microfoon onder de neus.

De Moeial: Waarom bracht je niet meer snaren mee?

Bryan (gitaar/zang): “Ik heb een probleem met snaren, ik blijf er maar breken. Misschien ligt het aan iets dat ik eet, ik weet niet wat er mis is met mij. Gemiddeld breek ik twee snaren per avond. Het begint problematisch te worden voor onze tour. We zouden gesponsord moeten worden door een snarenbedrijf.

Clint (gitaar): “Je hebt de voorbije twee avonden geen snaren gebroken, wat op zich een record is.”

Bryan: “Ik had er nog aan gedacht om nieuwe snaren te zetten voor dit optreden. Misschien zouden we een apart budget uitsluitend daarvoor moeten voorbehouden.”

Het is jammer, *Off The Hook* zou een mooi bisnummer geweest zijn. Het publiek vroeg er alleszins om.

Bryan: “Dat was een verrassing, want *Off The Hook* spelen we eigenlijk nooit. Clint weet niet hoe hij dat moet spelen.”

Clint: “Ik zou kunnen raden.” *(lacht)*

Het laatste nummer was dan weer een van The Gun Club, waarvoor complimenten. Spelen jullie vaak covers of is dat privilege voorbehouden voor nummers van de hand van Jeffrey Lee Pierce?

Bryan: “We zijn allemaal enorme fans van The Gun Club.”

Clint: “We houden ervan om covers te spelen, want we vinden dat covers een set mooi kunnen opvullen. Bij optredens als deze zijn er gaandeweg bisnummers, wat voor ons wennen is, dus zijn covers de ideale oplossing.

Bryan: “Het is fijn om af en toe een nummer van iemand anders te spelen. Steeds dezelfde nummers spelen kan saai worden en covers brengen een zekere energie met zich mee die een band soms kan missen op tour. Daar komt dan nog eens bij dat mensen de nummers effectief kennen, wat het des te leuker maakt. Tot nu toe is het publiek telkens uit de bol gegaan wanneer we een nummer van The Gun Club speelden. Ze zijn overal geliefd. Gisterenavond

liepen er zelfs plots mensen het podium op en begonnen ze mee te zingen. Het was alsof ze het werk voor ons deden.” (lacht)

Zijn er nog andere covers die regelmatig de revue passeren?

Bryan: “Gisteren speelden we in Eindhoven *Strychnine* van The Sonics en toen gooide een Nederlander plots een vuilnisbak naar ons.”

Is dat positief of negatief?

Bryan: “Ik vond het niet erg. Toen heb ik de vuilnisbak maar teruggegooid en ... zo waarschijnlijk een of ander minderjarig meisje geraakt.”

De fans zijn bijzonder happig op de nieuwe muziek. Binnenkort komt jul- lie album uit.

Bryan: “Klopt, in april. Het is nu al te vinden op cassette, maar dan ook enkel op deze tour, via ons. Het is dus een beetje stiekem. Het zijn onze geheime cassettes.”

Clint: “We hebben geprobeerd het platenlabel te overtuigen om ons een paar dozijn proefplaten te geven voor de Europese tour, maar dat is niet gelukt.”

Bryan: “We wilden een speciale Europese editie van de plaat maken voor deze tour, maar dat is uiteindelijk ook mislukt. Er waren te veel vertragingen.”

Jullie platenlabel is niet het minste. Burger Records is bekend van onder andere Ty Segall, Harlem en Mikal Cronin. Hoe zijn jullie tot een samenwerking gekomen?

Bryan: “In augustus zijn we met hen op tour vertrokken langs de westkust van de VS, voordien hadden we al een cassette uitgebracht bij hen. We vonden het geweldig, want Burger Records is ons favoriete platenlabel.”

Welke minder bekende band bij Burger Records raden jullie de lezer aan?

Bryan: “Dat is moeilijk kiezen. De eigenaars van het label hebben zelf een band, Makeout Party, en die is niet slecht.”

Clint: “Blue Jungle is ook fantastisch, we waren zojuist nog naar hun muziek aan het luisteren.”

Een andere Canadees die furore maakt binnen het genre is Mark Sultan. Hebben jullie ooit al de kans gekregen om met hem op te treden?

Bryan: “Ja, afgelopen november nog, maar Clint was er toen niet bij.”

Clint: “Ik heb die avond plaatjes gedraaid.”

Bryan: “Juist, dat was een fijne avond. Mark was in een goede bui, en dat is soms anders.”

Clint: “Ik was eigenlijk bang dat hij kwaad op me zou zijn. De vorige keer dat ik hem tegenkwam is hij tegen me beginnen te schreeuwen. Gelukkig wordt hij kwaad op veel mensen en vergeet hij zulke vetes snel.” (lacht)

Terug naar jullie muziek; *When It Comes To You* is een van de meest romantische garagenummers die ik de laatste tijd gehoord heb. Schuilen er romantici in *Dead Ghosts*?

Bryan: (weifelend) “Ik heb wel een zwakke plek. Op het gebied van liefde heb ik enkele interessante keuzes gemaakt.”

Clint: “Soms steelt onze zanger Californische meisjes. Best een moedige zet.”

Bryan: “Wanneer ik verliefd word is het alle hens aan dek.”

En dan schrijf je liedjes.

Bryan: “Ja. Het eerste album dat we maakten bestond voornamelijk uit liefdesliedjes – *When It Comes To You* en *I Want Your Love* behoren tot dit rijtje. Daarna gingen mijn vriendin en ik uit elkaar en kwam het tweede album tot stand, toen ik niets of niemand leuk vond. Behalve hockey. Hoe dan ook, op het tweede album staan een stuk minder ballades.”

De Moeial kan nummers over hockey alleen maar verwelkomen. Bedankt voor het interview. ♦

“Ik was eigenlijk bang dat hij kwaad op me zou zijn. De vorige keer dat ik hem tegenkwam is hij tegen me beginnen te schreeuwen.”

BLOED EN REVOLUTIE OP DE GROTE MARKT

Brussel in omwenteling, 1420-1421

DOOR NATHANIËL BOVIN

Op de Grote Markt van Brussel bevindt zich een bronzen bas-reliëf waarop een stervend man, Everaard T'Serclaes, afgebeeld staat. Het reliëf, ingemetseld onder het huis *De Ster* op de Brusselse Grote Markt, wordt dagelijks geboend door de vele toeristen die er voor goed geluk over wrijven. Dit geloof vindt zijn oorsprong in een traditie daterende uit de jaren '30 van de vorige eeuw. Het wrijven over de arm van T'Serclaes zou geluk in de liefde brengen voor jonge meisjes die, zo vertelde men, binnen het jaar voor het altaar zouden staan.

Naast bronzen cupido staat T'Serclaes voornamelijk bekend als een Brusselse volksheld.

Volgens de lokale patriottische historici een stoutmoedig man, een geslepen held die zich met de wapenen naar een adellijke titel knokte en tragisch aan zijn eind kwam. De Brabantse kroniekschrijvers houden het op een lafhartige moord georchestreerd door de heer van Gaasbeek. De Brusselse volksheld in een valstrik gelokt, de tong uitgetrokken verminkt achtergelaten. Nog net voor hij stierf, zou hij Brussel bereikt hebben. De dood van Everaard T'Serclaes werd betreurd in Brusselse middens. Hij had echter ook een zoon, Everaard T'Serclaes Jr. Deze zou nooit de roemruchte hoogten van zijn vader bereiken. Net als zijn vader kwam hij gewelddadig aan zijn eind in de politieke

tumulten van zijn tijd. Dit keer waren het echter niet de vijanden van Brussel, maar de Brusselaars zelf die het vonnis voltrokken.

Everaard T'Serclaes Sr. diende onder Johanna van Brabant, die hem tot de adel verhief. Zijn zoon kwam tot politiek wasdom onder de jonge hertog Jan IV (1415-1427). De voorlaatste formeel onafhankelijke heerser van het hertogdom Brabant, en één die niet geboekstaafd staat als een lichtend voorbeeld van goed bestuur. Zijn vader, Anton van Bourgondië, sneuvelde in 1415 bij de Slag bij Azincourt. Jan IV kwam dus al erg jong aan de macht. De jonge hertog was nog niet voldoende

gevormd of gewoonweg niet in staat om zich door het politieke kluwen dat deze streken ook toen kenmerkte, te waden. Sterker nog, Jan IV's beleid werd gekenmerkt door een haast consequent bruuskere van verschillende facties waarop zijn beleid had moeten steunen. Hij ging hierbij vaak brutaal te werk, waarbij vertrouwelingen die weinig tot geen steun hadden belangrijke posten kregen binnen het Brussels bestuur. Een bestuur dat gebukt ging onder grote rivaliteiten, financiële corruptie en moord. Verschillende facties stonden elkaar dan ook bijwijken letterlijk naar het leven.

Hiernaast zou het verhaal volgens overlevering ook nog eens gekenmerkt worden door een reeks amoureuze liaisons waar HBO nog een serie over zou kunnen schrijven. De hertog zou hebben aangepapt met de vrouw van Everaard T'Serclaes Jr., Laurette van Assche. Een openlijke affaire waarbij hij volgens overlevering zijn vrouw uit zijn politieke huwelijk, hertogin Jacoba van Beieren – omschreven als een 'levenslustige' 16-jarige – botweg genegeerd zou hebben. Deze laatste wordt ook niet omschreven als een voorbeeld van huwelijkstrouw, maar kon bij de Staten van Brabant wel rekenen op enige rugdekking dankzij de aanzienlijke erfenis die ze Brabant had bezorgd. De Staten waren dan ook niet opgezet met de lauwe pogingen van de hertog om de bezittingen van de hertogin, de graafschappen van Holland en Zeeland, te verdedigen. Ook Everaard T'Serclaes Jr. liet zich niet onbetuigd in dit kluwen van persoonlijke vetes, waarbij hij – gesterkt door zijn band met de hertog – de hertogin Jacoba openlijk beledigd zou hebben. Wat men niet zou vergeten.

Huwelijkstrouw en andere beslommeringen daargelaten, bleek Jan IV niet in staat om een open conflict met de patriciërs en het volk in Brussel te vermijden. In september 1420 moest hij spoorlags vertrekken uit Brussel en werd zijn broer Filips van Sint-Pol aangesteld als ruwaard om te regeren in de plaats van de hertog. Jan IV keerde echter terug aan het hoofd van een groep gewapende medestanders en wist zich, zo stelt de overlevering, met list en woordbreuk via de Leuvensepoort (aan het huidige Madouplein in Sint-Joost-ten-Noode) de toegang tot Brussel te verschaffen. Deze intocht viel niet in goede aarde en het wantrouwen tegenover de hertog en zijn bondgenoten onder de Brusselse bevolking leek enkel toe te nemen.

Zo komen we aan de nacht van 27 januari 1421. Die nacht, zo beweerde men later, werden meerdere notabelen ingelicht van een sinister plot tegenover de aanhangers van de Staten van Brabant. De medestanders van de hertog, waaronder vele vreemde edelen die samen met de hertog Brussel waren binnengetrokken, zouden zich verzamelen

voor de klokkentoren van Sint-Jacob-op-Koudenberg van waaruit ze naar de Spiegelbeek (de huidige Grasmarkt) zouden trekken om aldaar de banier van de hertog te planten. Hierna dienden ze zich meester te maken van het Stadhuis en de omliggende herenhuizen, waarbij ze de tegenstanders van de Hertog uit hun bedden wilden sleuren en onschadelijk maken. Gelijktijdig zouden medestanders het belfort van de Sint-Niklaaskerk bestormen en de klokken luiden om de bevolking tot opstand aan te zetten onder de kreet: “alle tol ende accysen af!” Hierna zou men al moordend de stad rondtrekken om de leiders van de tegenpartij ter dood te brengen, of zo hadden zij volgens hun tegenstanders toch gezworen.

Het plan werd echter doorzien. Een dienstster zou de silhouetten van de gewapende mannen door de verlichte ruiten hebben gadeslagen, en prompt haar meester hebben gewaarschuwd. Deze zou dan de Brusselse notabelen ingelicht hebben en die aarzelden niet om de poorten te laten bemannen om het complot in de kiem te smoren. De aanhangers van Jan IV ontkenen het hele verhaal in alle toonaarden en beweerden slechts naar de wapens te hebben gegrepen naar aanleiding van de onrust in de straten, veroorzaakt door de aanhangers van de Brusselse bourgeoisie. Waar de waarheid van de zaak ook lag, de volksoproer eindigde in een haast revolutionaire omwenteling waarbij de bondgenoten van de hertog het slachtoffer werden.

De Brusselse bevolking, opgehitst, marcheerde op het hertogelijk paleis en eiste de 'verraders' op. Op de Grote Markt rolden de hoofden van vele hertogelijke medestanders. Uiteindelijk moest Jan IV de gilden, die de macht gegrepen hadden, tegemoet komen. De ambachten gebruikten hun nieuw gevonden macht om een charter door te duwen dat de vrijheden van de gilden zou beschermen. De alleenheerschappij van de patriciërsge-slachten in Brussel werd hierbij gebroken, al is het bedenkelijk om over een democratische wende te spreken. De revolutie vrat echter haar eigen kinderen op, en in de maanden van tumult kwamen vele van de gematigde bourgeoisie van Brussel die zich niet aan de kant van de hertog hadden geschaard onder het zwaard van de beul terecht. Onder de geëxecuteerden vinden we in een van de golven

van executies van zogenaamde verraders ook de naam van Everaard T'Serclaes de Jongere. De roem en het aanzien van zijn vader bij het Brusselse volk had zijn nek immers niet van het schavot weten te redden.

De rust keerde uiteindelijk weer terug in Brussel, al was Jan IV geen lang bewind beschoren en zou Brussel snel zijn statuut van hoofdstad verliezen en opgenomen worden in het Bourgondische Rijk. Een van de vele bijkomende uitkomsten van het conflict, en voor de universitaire student misschien interessant, is echter ook de ligging van de Leuvense universiteit. Na de opstand van 1421 had de Brabantse hertog immers de universiteit in eerste instantie aangeboden aan de Brusselse bevolking, maar deze was daarvoor niet te vinden. Volgens de kronieken zou de reden daarvoor de rellen van het jaar 1419 in Parijs zijn geweest, waarbij flink uit de hand gelopen festiviteiten uitliepen in geweld en doodslag. Zowel studenten als Parijzenaars waren hier het slachtoffer van. De verhalen waren ook in Brabant bekend en de Brusselse bevolking bekeek een influx van studenten dan ook erg argwanend. De Brusselaars bedankte voor de eer “seggende dat die studente in hindre violeren soude der Liedre kindre.” De goede reputatie van de student ging hem in de 15de eeuw al vooraf, na de revolutie had de Brusselse bevolking nog weinig trek in een katholieke universiteit. ♦

Een laatste scheldschrift

Ik drink mijn pen nog eenmaal in vitriool. De hoek der apathie heeft me nog nooit zo uitdagend in de ogen geloerd. Schoonheid dringt niet meer door, de laatste porie in mijn door de jaren heen gebouwde pantser van de onverschilligheid is gedicht. Nu het lente wordt, blaast mijn kritisch vermogen zijn laatste adem uit. De lentefrisse kopjes in het straatbeeld zijn er teveel aan. Pneumonie zal hun deel zijn. In een nachtmerrie beleggen mijn kwelduivels hun ultieme complot.

DOOR RUBEN CLAESEN

Kwelduivel nummer een. Daar is VVS, de Vlaamse Vereniging van Studenten. De trotse bezitter van de eretitel Meest nietszeggende initiaalwoord in de geschiedenis van studentenbonden wil af van het imago waarmee de naambedenkers haar hebben opgezadeld. Sisyphus is hen bekend, maar ze hebben de antiheld verkeerd begrepen: ze pogen de steen die studentenkracht heet niet de berg op te krijgen, maar kletteren hem regelrecht het ravijn in.

De brave jongens en meisjes knijpen als een gezellige tante Bertha in de roze wangetjes van de schattige Vlaamse baby-studentjes. De laatste strapatsen van deze jeugdbeweging zijn de babyroze promotiepraatjes. Affiches met een blauwe (!) superman die gecast is uit het ensemble pubers waaruit het olijke gezichtje voor de chocolade van Kinder gekozen werd; het vreselijke tv-programma (en nieuwste bewijs dat Vlamingen écht geen talent hebben voor sketches) Wat Als nog vreselijker pa-

rodiëren om de meest prangende studentenproblemen als een hapklaar brokje rijstepap door de frêle studentenkeeltjes te lepelen; ludieke acties organiseren op de stakingsdag van de spoorbonden. De wits van die actie: het spoor staakt, dus de veelal pendelende student kan het kantoor waar het ironisch bedoelde mobiliteitsdebat zou plaatsvinden niet bereiken.

Boeken toe, gordijnen dicht, zonder applaus de bühne af. Zelfs de studentenkranten gaan niet in op de smeekbedes van de deerniswekkende VVS. Of de studentpers “de blijde boodschap kan brengen” en alstublieft een interview met voorzitter Anke Van den Bergh wil afnemen. Het verlaten hondje, aan de boomstam vastgebonden, heeft een waardiger doodsreutel.

Kwelduivel nummer twee. Daar is de student, de vleesgeworden dagstripser die zo van de VUB-steppe houdt dat graseten er net niet bij is. Want als de zon het kwik boven de tien vijftien graden

dwingt, dan kweken de melkmuielen plots uiers die ze gezellig in het groen van VUB-Center Parcs laten bengelen. Zoals koebeesten de passagier in de voorbijboemelende trein met pedant geopende muil nietszeggend aanloenzen, loert dat picknickende grut naar iedere passant die zich – o wee – op het asfaltpad waagt. Alsof iedereen deel moet zijn van hun ter plekke geïmproviseerde modeshow. Gelukkig zijn groene grasvlekken hardnekkig.

Kwelduivel nummer drie. Daar is de VUB, de Vrije Universiteit Brussel. De koene ridder die vrij onderzoek in het vaandel heeft gekrast, maar toch hartstochtelijk naar een eigen verhaal op zoek is. Ooit heette de VUB de meest sociale universiteit van Vlaanderen te zijn. Van dat imago is nog heel wat intact, maar wat baten kaars en bril als een uil op de foto met Karel Van Eetvelt wil?

Enfin, het vitriool kikkert op, laat dat gezegd zijn.

Faux pas, Femen

Toevallige passanten keken vreemd op toen het Louvre op de derde oktoberdag van vorig jaar bestormd werd door een horde halfnaakte blondines. Het startschot voor Femen France luidde daar en toen. Geducht en geschaduw in eigen land, trok activiste Inna Shevchenko vorig jaar naar Parijs om een internationaal trainingscentrum van Femen op te richten. Daar, voor de armloze en hulpeloze Venus van Milo, betoogde zij samen met een handvol protégées. Hoewel de internationalisering van een feministische actiegroep zou moeten wijzen op toenemend succes, kreeg Femen nooit meer kritiek over zich heen. Waar werd het Femen fataal?

DOOR PAOLA VERHAERT

Femens tactieken, die ze zelf omschrijven als extremistisch, zijn alom gekend en verdeelden het publiek vanaf 2010, toen enkele leden van Femen voor de eerste keer topless protesteerden. De vrouwen claimen dat “blote borsten doeltreffender zijn dan argumenten in hun strijd tegen het patriarchale systeem.” Drie jaar nadat de wereld voor de eerste keer een blik wierp op hun boezems, kent het gros van de gluurders de reden achter Femens manifestaties nog steeds niet. Het lustend oog haalde het opnieuw van het luisterend oor.

Het zou niet zo mogen zijn dat kwesties die feministen zorgen baren enkel nieuwswaardig worden wanneer er seksuele middelen in de strijd worden gegooid, en, hoewel amper shockerend, zijn blote borsten nog steeds een seksueel iets in de westerse samenleving. De borsten van Inna Shevchenko vormen hier geen uitzondering op. Wanneer borsten belangrijker worden dan woorden, bekrachtigen deze vrouwen de these die zij tegen spreken – namelijk dat vrouwen de kleren uit moeten om aandacht te krijgen in de huidige maatschappij. De seksuele oriëntatie van de media valt Femen geenszins te verwijten, maar een bekrachtiging ervan is het wel. Hoewel de activisten zich doorgaans in oorlogskleuren hullen, leggen zij zich ronduit neer bij de teleurstellende tendensen in de media. De strijdsters pantseren het denkpatroon waartegen ze zich verzetten, waardoor Femen *à la minute* dweilt met de kraan open.

De opening van het internationale hoofdkwartier te Parijs ging ook gepaard met een nieuwe focus. Met de gevleugelde uitspraak “Better naked than burka” wierpen Shevchenko en consorten zich op als beschermers van de moslima. Hun nieuwe oriëntatie viseert echter niet de religieuze kledingstukken, dan wel de identiteit van de islamitische vrouw. Femen ontbeert het besef dat cultuur en religie een belangrijke rol spelen in het leven van vele mensen, ook in dat van vrouwen. Religie is een

fundamenteel recht; de uitdrukking ervan is dat ook. De islam maakt deel uit van de cultuur en identiteit van miljoenen vrouwen en ja, sommige van hen leven heus gebukt onder de sharia, maar elke veralgemening is zinloos. Iemand een kledingstuk ontzeggen verschilt immers niet van iemand er een opleggen.

Een ontblote boezem heeft evenmin dezelfde betekenis, noch hetzelfde effect in verschillende culturen. De groep beweert hardnekkig te teren op het shockeffect, maar in de meeste steden waar Femen protesteert, domineert de mening dat hun acties voorspelbaar en hun tepels alledaags zijn. Langs de andere kant zijn er dan de gemeenschappen waar ontblote borsten een belediging voor de heersende cultuur zijn. Femen bengelt ergens tussenin en raakt kant noch wal, maar ontstemt beide.

Aan afhaken denkt de Oekraïense beweging niet. In 2017 plant Femen een “wereldwijde vrouwen-revolutie.” En het hiaat in Femens habitus dijt vlijtig mee uit. Het staat buiten kijf dat Femen een doortastende kennis heeft van de Oekraïense problematieken, maar wat over de tongen rolt als de belangrijkste problemen voor zij het Oekraïense, Franse of Zweedse vrouwen, geldt niet voor vrouwen in Pakistan of Suriname. Er is geen globaal feministisch doel. Noch zal er binnenkort één zijn. Want van welke gelijkheid kan men spreken tussen een West-Europese academica en een Colombiaanse weefster, en welke strokende ambities kunnen zij hebben? De gelijkheid tussen vrouwen uit zich dikwijls hoogstens in geslachtsdelen.

Toen Domitila Chùngara in 1975 door de Verenigde Naties werd uitgenodigd om te spreken op het Tribunaal ter ere van het Internationale Jaar van de Vrouw, was zij bij haar aankomst met stomheid geslagen. De Boliviaanse arbeidsactiviste was afge-

zakt naar Mexico om de mondiale vrouwen-problematiek te bespreken, maar al snel werd duidelijk dat de realiteit van de Upper Ten niet rijmde met die van Chùngara. Want op het Tribunaal werd gesproken over echte problemen, maar met geen woord gerept over de hare of die van haar landgenoten. Chùngara schreef haar ervaring later neer in *Let Me Speak* (1978) en tot op vandaag greep niemand, de essentie van globaal feminisme beter dan zij dat deed.

“I’d left my compañero with the seven kids and him having to work in the mind every day. I’d left my country to let people know what my homeland’s like, how it suffers, how in Bolivia the charter of the UN isn’t upheld. I wanted to tell people all that and hear what they would say to me about other exploited countries and the other groups that have already liberated themselves ... The women who defended prostitution, birth control, and all those things, wanted to impose their ideas as basic to be discussed in the Tribunal. For us they were real problems, but not the main ones.”

De prioriteiten van de vrouw zijn niet dezelfde in verschillende werelddelen, naties of lokale gemeenschappen; immers, vrouw-zijn heeft nergens of voor niemand dezelfde betekenis. En Femen liep, dan wel topless en met getooide haren, verloren in dit labyrint. Niet alleen bedrijft Femen feminisme verkeerd, ze begrijpt het evenmin. Laat staan op grotere schaal. Wat elke jonge feministische beweging echter kenmerkt, is dat zij fouten maakt. De grootste fout van het Women’s Liberation Movement tijdens de jaren ‘60 was bijvoorbeeld de uitsluiting van niet-blanke vrouwen. Zo maakt ook Femen haar eigen fouten. De vraag of hun fouten Femen fataal zullen worden, die helt naar een positief antwoord. ♠

Het Nieuws van Gisteren

OSCAR PISTORIUS ONTSNAPT!

De Zuid-Afrikaanse sprinter die verdacht wordt van moord op zijn gezellin is spoorloos. Diens vrijlating op borgtocht werd tegengehouden, totdat zijn advocaat refereerde naar het Belgisch systeem met de enkelband. Met behulp van zo'n enkelband met ingebouwde gps-zender kunnen de autoriteiten steeds de locatie van een verdachte of veroordeelde bijhouden en zodoende de gevangenen nietodeloos overbelasten. Het Zuid-Afrikaanse gerecht hield echter geen rekening met de anatomie van Pistorius, die sinds hij deelnam aan de Olympische Spelen niet meer als andersvalide beschouwd kan worden. Hierdoor kon hij een protheseamputatie ondergaan en het kleinood kwijtspelen, waarna hij de benen nam. Het blijft een vraagteken wat zijn plannen zijn, nu hij op vrije voeten is.

SEMIRA ADAMU LAAT WEER VAN ZICH HOREN

De Nigeriaanse asielzoekster die in 1998 volgens het boekje gekalmeerd werd door de politie betreurt de huidige zaak rond Jonathan Jacob. “In vijftien jaar tijd zijn politiemorden blijkbaar een pak brutaler geworden. Mij hebben ze simpelweg gekalmeerd met een kussen en ik mocht mijn kleren aanhouden. Maar wat er vandaag gebeurt, gaat toch een brug te ver”, aldus Adamu vanuit het hiernamaals. Voor Jacob werd er gebruikgemaakt van een nieuwe methode: hij werd geschopt met zogenaamde 'bottinekes' totdat hij terug bij zinnen zou komen. Helaas gebeurde dat laatste nooit. De Antwerpse politie, hierin gesteund door een deel van het Antwerpse parket, benadrukt dat er geen zinnen meer in Jacob zaten. “Hij was een drugsverslaafde psychotische patser. Daar kunnen we toch geen rekening mee houden”, zo meldt ons een Antwerpse procureur die tracht de zaak in der minne te regelen.

30 000 PAARDEN OP STRAAT IN BRUSSEL TEGEN RACISME

Er wordt grote hinder verwacht in en rond Brussel, waar naar schatting zo'n 30 000 paarden zullen komen protesteren tegen de groeiende discriminatie van hun ras. De bal ging aan het rollen toen de Britten hun walging voor paardenvlees lieten merken, al snel volgde de rest van Europa. De paarden zijn hun derderangpositie op de vleesmarkt grondig beu. Ze vrezen voor de gevolgen van een steeds groter overschot aan ongebruikte paardenkracht. Rudi 't Paard, vertegenwoordiger bij een van de drie grote paardenbonden, stapte eerder uit het overleg tussen paarden en slachthuizen. “Die slagers eisen dat we voor 10% minder gras toch nog 130 uur per jaar extra beschikbaar blijven, zonder de garantie dat we ooit op een bord zullen verschijnen, de

maat is vol!” Ook over de gelijkschakeling tussen de statuten van paarden en runderen raakt men het maar niet eens. Vleesgigant Laksmi Odell betreurt de actie en zegt dat de paarden moeten kijken naar de realiteit. “Er is geen toekomst meer voor vlees in Europa sinds initiatieven zoals Dagen Zonder Vlees”, aldus de goede man.

N-VA EN ACW KOMEN GEZAMENLIJK TOT VOORLOPIGE OPLOSSING

Het was de afgelopen weken hard tegen enerzijds onzacht en anderzijds hard tussen de Vlaams nationalisten en de Christelijke arbeidersbeweging. Die laatsten werden in een heus mediaoffensief beschuldigd van belastingontduiking op de winstbewijzen van Dexia. Via een dubieuze constructie zouden ze, in tegenstelling tot arme kleine aandeelhoudertjes, hun broek niet scheuren aan het faillissement van wat ooit 's werelds grootste overheidsfinancierder was. Met de grootste partij van Vlaanderen lijnrecht tegenover de grootste arbeidersbeweging van het land stonden we even op de rand van een burgeroorlog. Het vergde een laatste krachttoer van Paus Emeritus Benedictus XVI (de heilige man heeft historische banden met beide partijen) om de neuzen weer in dezelfde richting te krijgen. De Heilige Vader merkte pienter op dat in Antwerpen aidsremmers niet terugbetaald worden, een krachtig beleid met duidelijk katholieke inslag. Er kwam een Paaps voorstel uit de bus waarin de N-VA zou moeten beloven het ACW niet langer te pesten, op voorwaarde dat de Christen-Democraten de N-VA zouden steunen in hun strijd tegen zwarte aidslijders. ◆

DOOR SANDRO GONZÁLEZ-MASEDA

AGENDA

DOOR ERWIN AERTS LOPEZ

CONCERT

The King Khan & BBQ Show

woensdag 27 maart, 8pm

Madame Moustache, Brandhoutkaai 5-7, 1000 Bxl

paf: €8

“Absolutely legendary and crucial REAL rock’n’roll recording artists/magicians/nuts, THE KING KHAN & BBQ SHOW are BACK!!!”, zo kondigt Madame Moustache hen aan. Vertrouw me als nooit tevoren, mijn beste Gluckvrienden, er is niets van gelogen. Reserveer snel je tickets want het durft daar wel eens uit te verkopen. Als toetje is er het voorprogramma door Mountain Bike. *Yes, it's Gluckwise nice!*

We are there & The noise of Cairo

woensdag 27 maart & donderdag 28 maart, 8pm

Pianofabriek

Fortstraat 35, 1060 Sint-Gillis

paf: €3/5

Huis van Culturen en Sociale Samenhang verzorgen in de Pianofabriek twee documentaire-avonden, beide gevolgd door een debat. Beide avonden hebben als onderwerp de Arabische Lente en zijn jongeren. Ik zie geen reden om dit links te laten liggen, jij wel?

Roméo et Juliette

zondag – donderdag - zondag 17 – 21 – 24 maart

Bozar

Ravensteinstraat 23, 1000 Bxl

paf: €16 - €85

In samenwerking met De Munt, beste operahuis van het jaar 2011, presenteert Bozar drie avonden passionele liefdesgeschiedenis. Deze opera van Charles Gounod volgt Shakespears' werk het trouwst en werd één van de hits van de 19de-eeuwse Franse opera.

Thee Marvin Gays

donderdag 14 maart, 8pm

Café Le Tigre

Brouwerijstraat 117, 1050 Elsene

paf: /

Thee Marvin Gays: de beste garagerock uit België? Ik denk het wel! Na een vaderschapsperiode en een zoektocht naar een nieuwe drummer zijn ze weder in ons Bx-Hell. Googlemaps vertelt me dat Café Le Tigre zich op 60m van Flagey bevindt. Glucks inslaan en vertrekken!

THEATER

Liquid Room #4: A History of Synchronicity

donderdag 14 maart, 8:30pm

Kaaithheater

Saintelettesquare 20, 1000 Bxl

paf: €12/16

Onder leiding van Paul Craenen gaat Ictus met *Liquid-Room #4* nog eens de experimentele toer op. Beeld je vier podia in, zonder stoelen en een bar, waartussen je kuiert, genietend van het audiovisuele gegeven. Til dit genot nog een niveau hoger en neem je eigen drank mee. Een tip, Gluck Pils! Goedkoop en vanaf het tweede luxeblikje nog eens lekker ook!

TENTOONSTELLING

Antoine Watteau, de muziekles

t.e.m. zondag 12 mei, 10am – 6pm

Bozar

Ravensteinstraat 23, 1000 Bxl

paf: €4 - €10

Bijna 30 jaar na de laatste Europese Watteau-retrospectieve organiseert Bozar een tentoonstelling rond de grote Franse schilder van begin 18e eeuw. En het blijft niet bij een sec tentoonstelling. Elke donderdagavond wordt 'de muziekles' omgezet naar live muziek. Jonge musici brengen je intermezzo's.

FILM

Offscreen Festival

t.e.m. zondag 24 maart

Cinema Nova / Cinematek / Bozar / Cinema Rits

1000 Bxl

paf:

Offscreen Festival is terug! Deze editie richt zijn schijnwerpers op werk van onafhankelijke filmmakers, cultklassiekers en offbeat genres van over de hele wereld. Dus dit gaat van *Flash “Ahaaaaa” Gordon* tot Susuki's *Branded to Kill!* Glucks bij de hopen kopen, om te zitten en zwijgen!

Les Talens lyriques & les Fêtes galants

woensdag 20 maart, 7pm

Bozar

Ravensteinstraat 23, 1000 Bxl

paf: €16 - €54

Hoera! Woensdag is het dansen en dure pintjes drinken! In ruil voor dat geld krijg je wel een samensmelting van twee oeuvres om U tegen te zeggen. P.S. ook hier heb je van mij toestemming om Gluck mee te smokkelen. Ze moeten ook niet overdrijven met hun prijzen en flutpils.

Neo Rauch

t.e.m. zondag 19 mei, 10am – 6pm

Bozar

Ravensteinstraat 21, 1000 Bxl

paf: €4 - €10

Bozar stelt ook hedendaagse kunst tentoon, zo ook deze belangrijke voortrekker van de Neue Leipziger Schule. Rauch mixt realisme, surrealistisch aandoende abstractie met invloeden uit popart en strips. Hou je bezoek aan de Bozar niet enkel bij deze evenementen, het heeft zoveel meer te bieden. Onder andere een resem aan tentoonstelling en voorstellingen met Ierland als thema.

Colofon

Adres: Triomflaan 35, 1160 Brussel

Mail: redactie@demoeial.be

Web: www.demoeial.be

+ facebook, twitter, issuu

Hoofredacteur: Stéphanie Romans

Adjunct-redacteur: Joren Janssens

Secretaris: Alvaro Avelar

Redactieleden: Nathaniël Bovin, Manly Callewaert, Ruben Claesen, Olivier Dieleman, Sarah Fellahi, Sandro González-Maseda, Sarah Hamdi, Quinten Joris, Kenneth

Pontzeele, Piet Van de Velde, Paola Verhaert

Redactiemedewerkers: Erwin Aerts Lopez, Thomas Devliegere, Silke Goubin, Jon Strubbe

Fotografie: Manly Callewaert, Sarah Fellahi, Jon Strubbe

Illustratie: Quinten Joris

Ereleden: M. Magits, Jean-Paul Sartre, Jim Van Leemput, S. Carmiggelt, Stig Geukens

Eindredactie: Nathaniël Bovin, Ruben Claesen, Joren Janssens, Quinten Joris, Kenneth Pontzeele, Stéphanie Romans, Paola Verhaert

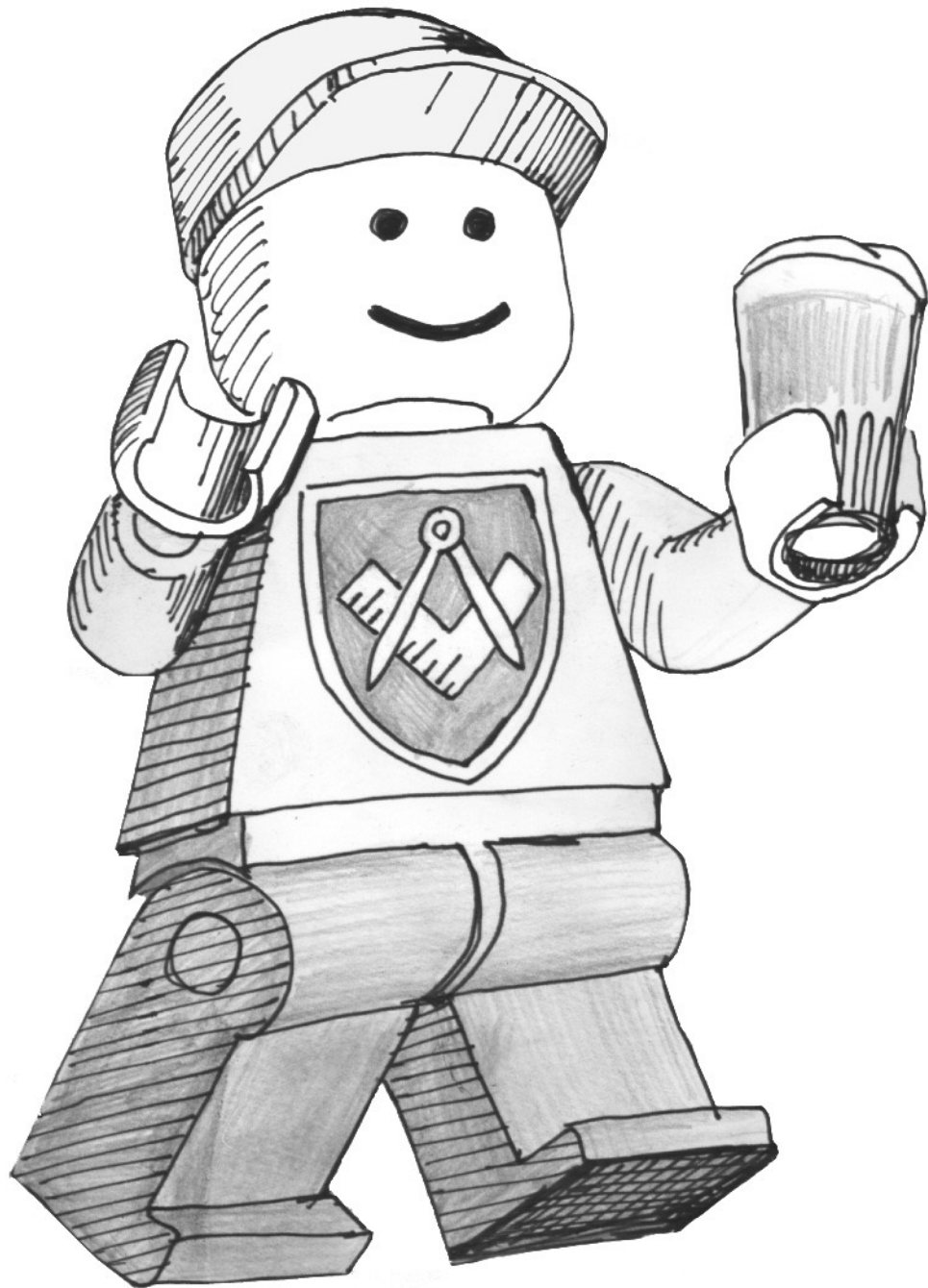
Jaarabonnement: 30 euro

Stuur uw aanvraag en adresgegevens naar redactie@demoeial.be

Opplage: 2000 exemplaren

Formaat: 236 mm x 300 mm

Verantwoordelijke uitgever: Ruben Claesen, de Moeial, Triomflaan 35, 1160 Oudergem

LOOGE

